

Рік XVI. Нью-Йорк. Четвер, 17-го Грудня 1908. Число 51.

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, December 17, 1908. No. 51

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Падолист 1908.

В. 33. Нестор Максим ум. 22/8, 1908	1000
В. 39. Карек Лука ум. 18/8, 1908	500
В. 12. Павелчак Іван ум. 9/9, 1908	1000
В. 21. Чулик Ілько ум. 4/10, 1908	1000
В. 182. Кравець Іван ум. 10/10, 1908	500
В. 167. Урбан Михайл ум. 12/10, 1908	500
В. 6. Левко Василь Миколів ум. 25/10, 1908	1000
В. 33. Гладик Мих. ум. 14/11, 1908	1000
В. 121. Грайдар Марія ж. Мих. ум. 27/10, 1908	400
В. 162. Камінська Ірина ж. Мих. ум. 17/11, 1908	400
В. 93. Водньович Магд. ж. Томка ум. 9/11, 1908	400
В. 53. Дроздьяк Анна ж. Романа ум. 23/11, 1908	400
В. 130. Паславський Петро	200

Разом

8,300.00

Платня гол. урядників за Листопад

190.00

Адміністрація Союзу за Жовтень

80.29

За протоколярні книги для Братств

44.81

Весь розхід виносить

8,615.10

Розмет платить 8848 членів на ціле посмертне (кождий по 92 цнт.) і 1058 членів на пів посмертне (кождий по 46 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Резерв. Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Ф. Від них по 1 цент.

Член на ціле посмертне платить 1.06 дол. а на половину посмертного 60 цнт.

Д. Капігула, председатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаронь, касієр.

Посрамленіє царославних.

Кричать царославні на все горло і вихваляють в „Свободі“ та „Поступі“ свою „віру“ як жид старі сподні на ярмарку — а яка та віра і що она варта пізнати найліпше зі способів, яких уживають царославні при єї ширеню. От Вам пробка таких „красних“ і „чесних“ способів.

Була і єсть в Джерзі Сіті Н. Дж. мурована, красна і богата руска греко-кат. Церков сьв. ап. Петра і Павла вартости около 45 тисяч дол. Побачили ту церков царославні і сподобали собі єї. Московське несите око забажало єї посісти. Зійшли ся бородаті стовпи царославія тай стали думати, як би то дістати сю царков в свої руки. Для чесного чоловіка не було би що над тим много думати, бо кождий чесний чоловік знає, що хотіли набути якусь чужу річ, потреба собі єї або купити грішми, або замінити за яку другу рівновартну річ. Но але царославні не тее... она думали над тим, як би то дістати церков без купів і без заміни от так якось-би хитро, мудро, не великим коштом. Хотя-би то і не клянувало воєм з параграфами, жими, то нач бо їх обходять лаш параграфи царські.

Редактор від „Свободи“ думав так модно, що аж окоть виліз йому в рота. Довгоносий Худобіцкий гукав поважно по ком-ті підкубуючи пальцями етністу бороду. По гачі такої задуми нестало зрод до половини. Другі ж не дармували, але всі то шкребуючи ся в тилицю або в голову, оббавуючи пальцями в шароки татарських носих. І хоч як модно думали, то ніяк не могли видумати ні чого путнього. Аж перший впав ащасливу гадку Іх Превосходительство-Настоятель. — Він хоть ще гринор, але в'орієнтував ся скоро, тай диво, бо голова у чого аби не яка, що найменше о половину

більша як у звичайного смертельного, а грива чи не зо два або три рази довша як у табунового коня... І щож вигадав він? А от що: купити моргіч перший, який тяжить на сій церкві. Спекуляція була така: Моргіч виносить 12 тисяч дол. Речинець в котрім моргіч мав бути оплачений вже минув давно. Він купить моргіч і загадає від Джерзі-Сітської парохії, щоби ему силатила зараз всіх 12 тисяч. Таку суму грошай в те перішних тяжких часах дістати не легко — парохія не буде мати грошій і він виставить церков на лі цитацію тай втогда сам єї купить за безцін. Як за гадав, так і зробив. Купив Платон, сам російський біскуп в Нью-Йорку, моргіч церкви Джерзі Сітської в апрілю сего 1908 року. Але перечисляв ся, бо парохія довідавшись що Платон купив моргіч, сейчас постарала ся о потрібні гроші і в церкві було публич но оголошено, що гроші суть готові, нехай Платон прийде, а заплатить ся ему его претенсію. Але Платон не прийшов, бо встидно ему було, що плян его так знівчено. Так покрив ся Платон першою ганьбою — а Ви чесні читателі скажіть, чи варта що та російська віра, если сам єї найголовнійший предста витель — Платон капає ся аж такого жидівського гандлю моргечами, щоби дістати в руки не свою греко католицьку церков?

Коли сей перший замах не удав ся, тогда царославні жуки загадали в інший спосіб прийти в посі дане Церкви. От знайшли собі в Джерзі Сіті всім добре звісного зватка кримінального косту Віктора Гладика і ославленого Барну, надіючи ся при їх помочи дійти якось до своєї цілі. Барна і Гладик були давнійше урядниками Церкви в Джерзі Сіті. Барна був председателем а Гладик був секретарем. Оба они уже давно перейшли до царославної кошари а греко-кат. парохія в Джерзі Сіті скинула їх з уряду і ви ключила в парохії еще в минулих 1907-ім році а на їх місце вибрала нових урядників п. Теодозія Лафовского на председателя а п. Стефана Милановича на секретара і тих самих вибрала відтак поновно на той сам уряд і на сей 1908 рік.

Тимчасом царославні захотіли, щоби суд узнав представителями греко-кат. Церкви в Джерзі Сіті не Лабовского і Милановича, але Барну і Гладика. Ціль ясна, бо еслиб се їм удало ся, то Барна і Гладик віддалиб сейчас церков царославним. В тій цілі ви стосовали через свого адвоката цілу купу всяких глупих і банальних скарг до Chancery Court-у в стей-ті Нью-Джерзі проти греко-кат. церкви в Джерзі Сіті і ту скаргу казали доручити яко представителям церкви Барні, котрий мав відтак разом в Гладиком стати на розправу і віби боронити церкви. О тій штуці довідав ся припадком адвокат греко-кат. церкви в Джерзі Сіті і вніс сейчас протест з поясненем, що дійсними представителями згаданої церкви суть ч. пп. Лабовский і Миланович. Щоби річ справдати суд дотичний назначив в тій цілі розправу на день 14 го грудня с. р. Розправа тревала 14-го і 15 го грудня. Обі сторони покликани собі сьвідків. При переслуханю всі були заприсяжені. Барна і Гладик старали ся кочче доказати, що они суть урядниками і представителями гр. кат. церкви. До сего ужили всего спириту і всего засобу викрутасів. Щоби себе ратувати, відважив ся Гладик сказати під присягою аж таку мудрість, що в Америці тепер греко-католиків нема, бо папа їх скасував булею а суть лишень римо католики і греко-православні.

На кінці судия видав рішене, в котрім признав слушність греко-кат. церкви і єї правним представи-телям Т. Лабовскому і С. Милановичи. Барна і Гладик поспускали носи і пішли як змичі з нічим. Так

поганьбились царославні другий раз. Сей удар прий-шов на них як грім несподівано. бо они були так пев-ні удачі, що царославний батюшка в Джерзі Сіті за-повів своїм вернікам в неділю дня 29. новембра, що на Сьв. Николая 19 го Децембра, буде вже відправляти для них богослуження в греко-католицькій церкві. А тим часом не удалось. Видно сам сьв. о. Николай за-градив їх вовчі пащі.

А тепер осудіть знов чесні читателі, що варта ці-ла та царославна місія в Америці в всім єї крутар-ствами і подлостями? Нічого і нюха табаки. Гоніт тую зволоч від себе і стережіть ся єї як зарази. А ви че-сні Русини вірні сини греко-кат. церкви в Джерзі Сі-ті тіште ся і радуйте щосьте так славно побідили. Вже царославні наймити і бородаті і пелехаті батюш-ки нічого вам не вдіють. Дістали по пальцях раз на все. Більше не посміють пхати ся до Вас — а якби важились то знайте що вирок корту, від котрого вже апеляції нема, висит над ними і за зневагу суду можут дістати ся до джелю. А як там в джелю сма-кує, Гладик добре знає і може всім розкавати. Три-майте ся красно, як до тепер в християнській любні і годі вашого величавого Храму Божого і старайте ся его еще помалювати і прикрасити гарно в середині, щоби відповідав зновні на мешкане Бога живаго. Па-м'ятайте, що Господь благословит любящихи благоліпне дому Бго.

СПРОСТОВАНЄ.

На дни 15-го с. м. одержали-сьмо достовірний лист від дд. І-вана Федорця, Андрей Мацко і Андр. Савчук, в якім вони за-являють, що підписана їх іме-нем новинка поміщена в числі 50 нашої часописи з 10-го с. м., а тикаюча ся запотребованя ро-бітників в Berwick, Pa. зовсім не від них походить і є цілковито незгідна з правдою. Отсим простуємо і відкликуємо сю ві-домість висказуючи заразом свій жаль і обурене тій звироднілій і одичілій одиниці, що з квестії жита других стрійть собі глупі жарти.

Редакція.

— Подаю до відомости, що моя адреса теперішня єсть на-против самої церкви:

Rev. N. Pidhorecki,
329 East 20 Street,
New York, N. Y.

-50

Свяні днями вийшов з друку:

ЗБІРНИЧОК

найкрасніших пісень церковних на Рождество Христ., Йордан, Воскресеніє, до Пр. Д. Марії і Сотворителя, по 10 центів за книжочку. Хто пришле 50 центів дістане 6 книжочок; за 1 дол. дістане 13 книжочок. Збірник апробований лезер Преосвященного Владика Кипр Ортинського.

Зголошувати ся до

RUSKA KNYHARNIA,
404 Broadway, Scranton, Pa.
о. Ол. Пристай, святич.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА
домова гра для розривки.
Ціна книжочки 15 цнт.

SVOBODA
184 Hudson Str., New York.

СОК З СЕ ЄСТЬ ОДИНОКА
РУСКА ОРГАНІЗАЦІЯ!

Для парохій на Різдво!

H196

„СВОБОДА“

КОВЕРТИ

на різдвяний дар для парохій, які після зви-чаю щорічно склада-ють парохіяни. Сі ко-верти суть украшені чудовим образом яко-го відбитку подаємо, а по боках находить ся напись: „Різдвяний дар п. _____ \$ _____“

Ціна: 1000 коверш 5 дол.

SVOBODA, 184 Hudson Str., New York.

ПРИРОДНА МЕТОДА ЛІЧЕННЯ

або

як потреба нам уложити жисте, щоб устерегти ся перед різкими недугами і заховати кріпке здоров'я.

Написав

ЕМАНУІЛ ТЕОДОРОВИЧ.

(Дальше).

ШКІРА.—Діємо не лише за допомогою легких, але також і через шкіру нашого тіла відбуває ся певна виміна газів, котру зовемо перезівом.

Шкіра єсть знрядом до т. к. у. Крім сего она має еще иншу задачу: іменно єсть она основою нашого тіла, викінчаючи остаточно його форми і хоронячи части глибоше лежачі від шкідливих впливів, а в кінці звершає дуже важну чинність яко орудіє виділяюче.

Складаєсь вона з двох головних покладів, верхній творить т. зв. наскірені, глибокий становить шкіру в л а с т и в у.

Н а с к і р е н ь єсть то наболонь верствиста, котрої клітини з верстичок горішних зсохлі і згорватілі заєдно старіють ся та становлять т. зв. верству рогову. Глибокі верстви творять так звану с л и з я н к у, котра складає ся з клітин мягких вогких, заєдно ділячих ся; горішні з них згодом роговатіючи заступають убуток в верстві роговій.

Найглубші клітини слизязки заключають т. зв. б а р в и н у, що надає нашій шкірі відповідну барву. Раса кавказка відзначаєсь блідою церою; та всеж у бунетів шкіра є смагліша задля більшої скількості барвини, коли у блондинів барвини скупо, тому і пера їх яснійша. Інші раси мають відмінні барвини: Негр чорну, Індіане темно-червону, Малайці буру, а Хінці жовтаву.

Так звані остуди і веснянки повстають наслідком нагромадження барвини в клітинах наскіреня.

Позаяк до наскіреня не доходять нерви, проте тота часть шкіри зовсім без чутя, тому й не учуваємо болю, если встроимо іглу під наскірені.

Наскірені часто і спільно натисканий грубіє і творить т. зв. мозолі пр на руках столара, коваля і т. д. і т. зв. нагнітки, пр. на ногах при уживанню тісної обуви.

Під наскірем лежить шкіра властива, котра складаєсь з волокон лучно тканних, просаджених сітню волокон пруживих і гладкими волокнами мязовими. Через шкло побільшаюче помічаємо на верхній шкірі властиві численні т. зв. бородавинки. До декотрих з них доходить нерви, до других петлички судин кровоносних.

Так звані бородавинки дотикові дають ся найліпше помічати на пучках пальців, де суть уставлені густими рядами в рівнобіжні луки.

На різних частях тіла оказує шкіра нерівний степень вразливости; найчутлишою є на кінцях пальців і на кінці язика, найменше вразливою на хребті. Чим більше яке місце посідає бородавинки дотикових, тим більше єсть чутке.

Спідна часть шкіри властивої переходить незначно в поклад слабкої лучноткани, в котрій є багато клітин товщних, від котрих і має свою назву підшкірний поклад товщний. Служить він шкірі за підкладку, ріжним орудям глибоше лежачим за охорону, а яко злий провідник тепла запобігає в певній мірі простуді тіла. На декотрих місцях тіла є доста товщи, на других протівно зовсім й нема, у декотрих осіб поклад товщу буває непомірно грубий.

До чинности виділяня уздібняють шкіру находячі ся в ній т. зв. желези потові. Суть се довгі цівочки, котрих довшій кінець звинений клубочковато лежить в лучноткани під шкірою, горішній же творить провід, що пробиваєсь на вні через наскірені. Виділяють вони головню піт а також товщ потрібну до удержання шкіри в відповідній гибкости.

Товщ виділяють впрочім особні желези нашої шкіри т. зв. желези лосві. Уйсте тих желез отирає ся до т. зв. торбинки во лосових, і служать до натовщування волося.

Оба ті роди згаданих желез випадає уважати за утвори наскіреня, бо повстають вони через впускляня наскіреня в глуб'ю шкіри властивої.

Утворами наскіреня суть також волосє і нігті. Волосє спидить в торбинці волосовій, котра творить впукленє шкіри властивої. Корінь волоса т. зв. ц и б у л ь к а єсть засаджений на т. зв. ро да в и н ц і волосовій, котра становить випуклість при у дна торбинки. Нутро волоса виповняє мязга подібна до зв'язки наскіреня, в котрій находять ся тільки барвинні, які й надають барву нашому волосю. Ті тільки однак хибують по части зовсім волосам в пізній старості (кажемо: волосє сивіє меншє або зовсім).

Нігті суть то плити рогові, котрі спідною стороною безпосередно притикають до шкіри властивої. Ростуть вони від своєї оправи, головню від задного її берега. Яко утвори наскіреня суть нігті позбавлені чутя так як і волосє, тому й дають ся на переднім, вільнім кінці обрізувати без болю.

Шкіра основоюча наше тіло має міліони желез потових, тож піт виділяє ся все з нашого тіла, хотия виділяня того є звичайно — а низьшій температурі — незначне. При сильнішій русі однак виділяня се можна значно збільшити.

Піт наш оказує власности квасні. Складає ся з 98% води, малої скількості соли кухонної, товщу і лєтивих квасів товщевих, які уділяють йому примітної воні.

Се парованє нашої шкіри є для нашого здоров'я необхідне, а спинене сеї чинности в який небудь спосіб єсть шкідливе; тому то й маємо дуже неприємне учутє, если замажемо руки каруком, бо наслідком сего затикають ся отвори (пори) потові, отже піт не може виділитися. Если приміром третина верхні всего тіла спарити ся, тоді чоловік мусить умерти, а то наслідком значнійшого спинення прозіву шкіри, через що унеможливає ся відповідна виміна матерії.

Оттак шкіра єсть, що до свого орудованя, мов доповненєм легких, бо також і вона виділяє двоєкс вугля а приймає кисень, хотия в невеликій скількості. Крім сего ухидить з нашого тіла також і пара водяна малесенькими отворками в шкірі так званими перезівниками. Скількості води, яка в протязі доби ухидить через шкіру вносить в приближеню 500 до 800 грамів.

При випарованню поту лишають ся його сталі складники як соли, товщи і пр. на шкірі, котра крім сего занешищує ся еще заєдно відруленими клітинами наскіреня, лєм шкірним, пороком і т. д. Через те затикають ся перезівники, піт і лій не можуть відповідно виділяти ся на вні, шкіра лєдугує, а заразом терпить ціле

тіло. Тому належить уживати крім щоденного митя також купелей для очищеня всеї верхні тіла. Рівнож треба зважати на зміну біля, котра літом повинна бути частішою, ніж в зимі, так як вона має ціль підпомагати орудуванню шкіри через удержанє її в чистоті.

При браню купелей однакж треба дуже уважати, щоб не простудити ся, а головню треба собі запам'ятати, що нагле охолодженє шкіри а головню споченої, єсть дуже шкідливе і по найбільшій части спричинює поважні недуги, які не рідко перетинають передчасно нитку нашого житя.

Про рід і спосіб купелей відповідно до стану здоров'я нашого організму розкажу обширніше иншим разом, а на тепер хіба лише кілька уваг загальних.

Передовсім треба уважати, щоб в холодні, вітряні дні не брати купелей на вільнім воздуху. По кожній купелі треба як найскорше осушити достаточно шкіру, а опісля — відповідно до погоди, дня і стану здоров'я — убравшись тепло безпроводочно або йти на прохід або окрившись добре покривалом положити ся до лїжка, і так довго продовжувати се, доки тіло наше не відзискає назад наслідком купелі утраченої теплоти.

Купелі парові ділають в многих случаях дуже добре; однакж декотрим особам шкодять, тому треба їх застосовувати лише в певних случаях і то дуже обережно, о чім поговорю пізнішє.

Особи недокровні, недугуючі серцем і нервові повинні уживати купелей теплих о температурі 32-35 степенів Цельзія. Взагалі по теплих купелях повинно ся через якийсь час полежати в лїжку.

Сих кілька уваг подав я лише принагідно і то дуже загально. Спеціально поговорю про се в особнім розділі, так як плеканє нашої шкіри єсть надзвичайно важним чинником удержання в задовольняючій стані всіх сил животних нашого організму.

Причинок

до статі „Наші школи“.

Порушивши перший справу наших шкіл, здаєсь з кінцем серпня с. р., я вельми рад, що дав сим товчок до ширшої дискусії на сю тему. І ось майже в кожнєму числі „Свободи“ читаю тепер інтересні статі про се, що нас може найбільше тикаєть ся, що нам найбільше долягає.

Підне сене справи наших шкіл було після моєї гадки не лиш на часі, але прямо konieczne, бо раз треба конче щось зробити в справі реформи сих шкіл. Школи, які ми Русини тут на новій землі маємо, не представляють майже ніякої вартости в виїмком деяких, яких число сумніваю ся, чи дійде до п'яти. І признати треба повну рацію д. Андрейкови, коли відсилає нас з порівнянем шкільних відносин до других народів. Там школа чи не на першій місці, бо они зрозуміли, що як не стане думаючи по польські молодіжи, то не треба буде і костелів, бо тих є досить у Айришів, Італійців і др. Коли молодіж затратить матірній язик, то певно відчужить ся і від своєї церкви. Сеж яєве і зрозуміле чейже для всіх. Сей об'яв вже днесь обсервувати можна по наших парохіях і чоловікови, якому судба нашого народу лежить на серці, який не думає лиш про сегоднішні, буденні справи, а важко стаєсь на душі і мимоволі насуваєсь гадка: Невже ж наш нарід Богом забутий, чи проклятий, що так мало про себе дбає? Чи єму справді треба аж старостів і жандармських багнетів, щоби присилувати его користати а світла науки і знаня? І воно так виходить. На мою гадку і в старому краю, коли б не було шкільного примусу, дуже мало було б таких батьків, щоб дитину у школу післали. Так, так, братя країни! Гнівайтесь, чи ні, а я таки при своїм стою, бо мав нагоду пере-свідчитися. А сим, котрі займають ся будучністю нашого народу — тяжко важко на серці, коли ба-

чать таку індеферентність, таку обатність для науки свого рідного слова.

А погляньте на Німців. В самім Брукліні псбачите, як в неділю співають по улицах міста до 30.000 дітий, святочно одітих, з хоруговцями в руках, з музикою попереду, до своїх протестантських шкіл. Чому се так?

Цікавий з сего дописувателя чоловік — скажете певно шан. читачі. — Таж Німці вже в Америці по верх 100 літ, бо вже десь в 1784 році оснували свій союз „Deutsche Gesellschaft“ а ми почали напливати в Америку в 80 роках минулого століття і впрочім, чи нам з Німцями рівня? Правда, панове громадо, але возьміть під розвагу процент і порівняйте его з нашими відносинами. Поховали б ви ся по своїх „гавзах і пандах“ зі встиду а найбільше ті ваші провідники, які колись тяжко відповідати муть за вас.

Скажете, у нас до сего діла нема відповідних людей. Є люде і все знайшлось у нас, але нас там нема, де треба. У нас звичайно „великих слів велика сила а діла нема“.

Скажете, ми бідний народ. — Брехня! Ми байдужні і то тим більше гідні нап'ятисваня, що байдужні для себе самих, для свого добра, для своїх власних дітей, для їх щастя. Вас діти ваші прокленуть колись і в гробі спокою не будете мати.

Часто наводять ся за примір школу в Шамокін, Па. Але ніхто з вас не був цікавий заглянути до сеї, свідатись про відносини у тамошній парохії, пізнати хто там є причиною такого розвитку і таких відрадних обставин. Пізнайте се „чарівле“, пізнайте сю тайну, то може і вам незграбним отворять ся очі і ви згодом іначе станете дивитись на сю пекучу справу.

Передовсім, коли поглянемо прим. на польські школи, то, де они відповідають своєму призначеню, значить ся, де діти справді відносять користь з науки, там певно подає науку фахова сила, звичайно мона-

хня учителька. Де громада поставить учителем орґавіста, там школа є -- правда, але она лиш животіє; видатніших успіхів не видасть ніколи. Нехай не вгнів се буде нашим пп. дакам, але воно таки так є і кожний мені мусить се признати. Правда, деяким людям, на жаль — навіть сьвященникам, не дуже по дбаєсь, коли в парохії веде школу фаховий учитель, але се річ менчої ваги. На мою думку аж тоді буде добре, коли наші люди будуть знати різницю між фаховим учителем а дяко-учителем. Я не хочу через те сказати що пп. дяко-учителі лиху учать. Протівно є багато таких, що мають добру волю, але позасим нічо більше не можуть вдіяти, бо мають руки звязані. Кожний, до кого се відносять ся, зрозуміє здаєсь так, що не треба аж поіменно називати.

Богато сьвященників говорять часто, що незадовго настане час, де буде треба глїйськи голосити. Зовсім природно! І віхто на жаль над сим не застановить ся навіть, приймаючи се, як яке мале песевсатіум (конечне зло), як щось такого, що мусить прийти, от як би пр. ніч по днєви, або щось другого. Так мало у нас почутя обовязку для народного діла! А які наслідки вийдуть з сего, яка страта? Та чи ми подумаєм коли про се? А чий се обовязок? Хто відповість колись за се перед престолом Всевишнього?

У культурних народів школи стоять високо, бо культурні народи хочуть культурними остати. Правительство не жалує вкладу, не жалує фондів, щоб забезпечити собі добрих, здорово думаючих горожан на будуче. Школа у них то наче вісь, коло якої стоять родина, Церков і держава. Минули уже безповоротно часи, коли можна було жити лиш „Духом Божим“. У нас тут в Америці, нема правительства, щоб подбало про наші школи, ми самі мусимо подбати про се, а яке зерно посіємо, таке будемо й збирати.

Нарікати на брак фондів на се хіба ніхто не буде. Коли з олівцем в руці заберемося де обчислення, то переконаєм ся, що кожда парохія хочби й найменша, може безпечно удержати сьвященника, учителя і окремого дяка, числячи пр. для сьвященника 100 дол. місячно, для учителя 60, для дяка 25, який буде мати й доходи за церковні треби. До учителя належала б школа, ведене хору і уладжуване театральних вистав, концертів, вечериць і пр. На се все не вийде 2.500 дол. річно.

Наші парохії мають звичайно понад 5000 дол. річного доходу найменше. Коли б доходу ще о деяк справи меншого значіння, їх полагодити б можна. Доки до сего преїх. Доки сего не буде, поки не буде

орґанізації наших шкіл, доти нам не надіятись нічого лучшого, доти не виждати нам лучшої будучности, лиш надіти й пропадати.

Сих стрічок пару я не сказав, щоб комусь „допечи“, але, щоб вияснити наші хибі, щоб усунути сей болак, який може і на здоровий орґавізм нанести необчислені страти, яких колись тяжко буде напирати.

Е. Г.

Поляки про американських Русинів.

Нашим читачам відомі аж надто добре послідні подвиги тих „греко-кафтоликів“, що групують ся біля „Вістника“, а властиво тої чорної клітки, що бажає полудити ся хочби з самим чортом, аби тільки знищити ненавистного їй руського єпископа а з ним і цілу Україну. Моральну вартість сеї кліки скарактеризовано і оцінено як слід в кількох попередних числах „Свободи“ і я о тім не забирав би вже голосу, якби не спонукали мене до сего наші сусіди Поляки, що саме в тій самій справі заговорили у своїх американських часописях.

Ого в „Kuryer i Polski-м“ а з ним і в „Polak u Amerykański-м“ появилася на днях доволі обширна стаття про наші дамашні справи п. н. „Amerykańscy Rusini przesiw Rusinom“. Я позволю собі подати коротенький зміст а місцями навести дословний переклад сеї замітної статі, а наші читачі нехай вже самі осудять, о скільки раціонально задивляють ся наші сусіди на усобиці Американської Руси, і кому треба завадити сию обставину, що в нашій справі забирають голос чужинці та виставляють на глум нову нашу вітчизну із усіми її боляками і гнилизною.

„Єсьмо сьвідками — так пишуть обі згадані часописи польські — небувало доси в цілій всесвітній історії явища. Кожда суспільність, кожний животний нарід має свої сторонництва, що стремлять до осушення своїх або таких ідей, що узнають різні політичні чи економічні напрями, але не знаємо фактів, щоб наріди позбавлені політичної самостійности, а бажаючий удержати свою народню і язикову окремішність, виволікав перед форумом світа фалшиві тенденції торонництва, які шкодять народній цілості.“

Тут по „жогь обі часописи каротьку характеристику „ртії української“ моральської. До перших числяють переважно „галицьких“, а до другої самих Угорців Бор „Вістника“ проти ташо Єпископа називають вої „скандалічною“ а значують, що ся боротьба вела ся доси виключно в справі церковній.

„В послідних тижнях — говорять ся далі в вшоме

Русинів угорських; їх бо гатство літератури, найвищий ступінь культуральний, львівська та приваляне до Злучених Держав і т. п. Натомість Русинів галицьких представляє як люда даких, потворів, різнунів, бурителів суспільного ладу, бажачих заложити власну „Україну“ в Америці, визискуючих свободу і терпеливість Злучених Держав — словом елемент грішавий і небезпечний.

В якій цілі „Ам. Рус. Вістник“, печатає ці інсинуації в явній англійській, не трудно зрозуміти. Ходять тут о упереджене американських властей до Русинів галицьких.

Нам вправді особисто не залежить на тім, який наслідок може мати подібне обжаловане одного сторонництва другим, але для самих Русинів, без względu до котрої партії належать, може се мати наслідки фатальні.

„Супроти того, що на шпальтах англійських часописів відзивають ся досить часто голоси про заострене еміграційних законів для деяких народностей, інсинуація „Ам. Рус. Вістника“ може бути вказівкою, що вважає найгірше на Русинів. Письмо „русинське“ представляє своїх родимців в найгіршій світлі, — а се в руках американських шовіністів так сильний адут, якого доси не було, а котрого не мож було заперечити. Американські влади не стануть висліджувати партійних ріжниць під один стрихулец. Прислуга се медвежа навіть для власного сторонництва. Не поможе вона справі церковній а пошкодити може справі народній“.

„В хвилі, коли вплив американських шовіністів, причіплених до ідеї Монгоє „Америка для Амери канців“ наче до дошки спав, сягає до що-раз висших кругів, такий голос то самоубійство, довершене не розважно в хвилі партійного засліплення, — то кривда віддана власному народові“.

Русинів так галицьких як і угорських гонять нужда з краю за море, що-б тут здобути кусень хліба а ті, що перекрещують наміри бідолах в поліпшення їхньої долі, допускають ся гадкого злочину. Перестаньте отже, Русини!“

Ось так висказують ся про криволю чорної клітки, котрих ми, галичани, уважаємо своїми найбільшими противниками. Бача, навіть наші споконвічні вороги здобули ся на протест проти диявольської роботи мадарських хуліганів. Вже і нашим славянським сусідам за богато тої злоби й плюгавства усяких панів „Вістниковців“, — лиш ми одні судимо собі тихоньки таї киваємо пальцями в чоботах... Во що ж нас можуть обходити якісь там „дикуни“, „потвори“, „різунки“, „бурителі суспільного ладу“, і проца галицького голода, о котрій ви словляєте ся так похвально

який й сь там „Вістник“? А від чого ж на світі Поляки? — вони нас чейже оббоняють!.. Справді, такої названій статі — прибрала она (боротьба) характер инший, хоч підпорядковий першому“.

„На шпальтах сегож „Ам. Рус. Вістника“ якийсь „Комітет Еміграційний“, складаючий ся з Русинів угорських, оголошує великанський комунікат на двох языках в котрім виказує майбутній характер та владу Русинів угорських і галицьких.“

В обширнім до пересадки описі намагають ся виказати всі прикмети і чесноти наруги над живучим народом з боку перевертнів не було доси в історії цілого людства, але ж бо жаден на світі нарід не був такий байдужний на свою честь і достоїнство, як наші ославлені Рутенці. Виват Галичани!!!

Осип Стеткевич.

„Руськіє депутати“ в галицькій соймі.

Последні вибори до галицького сойму відбували ся під кличем демократизації „jedynego polskiego parlamentu w granicach zezuproszpolitej polskiej.“ Сей демократичний клич лунав широко не тільки по селах але й по містах. Всілякі польські ніби то поступові партії намагали ся скаптувати собі як найбільше прихильників, а їх друковані органи впевняли своїх читачів, що ціла будучність і спасення галицької землі лежить як раз в як найскоршій демократизованк сойму.

Галицькі Русини взяли ся і собі до роботи: почав ся сильний рух виборчий по всім закуткам нашої країни. Неутомні борці за щастє і долю своєї вітчизни скликавали численні народні віча, виясняли селянам нові демократичні струї, за грівали до організації та єдності і закликали усіх громадян прихильнувати права виборів а відтак і самих виборів. Весь руський нарід всолідаризовав ся із своїми провідниками і була кріпка надія, що до нового сойму увійде споре число правдивих заступників збідованого й обдертого з прав нашого простолудя.

Політичне осявідомлене і рішуча постава нашого селянства наполохали чимало наших „браці Полякуф“ і... галицьких „русских.“ Перші побоювали ся, щоб до „польського парламенту“ не вступила ся — як вони кажуть — всілякі гайдамацькі варколи; другі прийшли до немимого й сумного заклочення, що коли якась висша сила не подасть їм помічної руки, — тисячлітні „начала“ а з ними і ціла „общерусская“ партія підуть в дубину. А що тая висша сила не могла чи не хотіла прийти сама до смертельно затревожених „русских“, то вони мусіли самі про неї подбати. Зробили се дуже

просто: вислали найтвердших своїх головачів до „імці“ пана Ценського, звісного шляхуна і председателя „Комітету для виборчих розбоїв“, а ті низенько поклялися ся, поділували „ясні вельможного пана“ в обі руки, тай сказали з чим і за чим прибули. В імені усього народу „русского“ (який — мимоходом кажучи — і доси про се не знає) приобідали висланніки „нутопоклонної бранжі“ далеко сягаючі уступки в користь польської шляхти і в кілька хвиль добила торгу коштом руського мущика. Пан Ценський дав „шляхецьке слово“, що його партія підпомагатиме „roszcziwuch starogusiniów“ і показав господинам двері.

Почав ся передвиборчий рух. „Галицькіє руськіє“, маючи за собою символічний і вельми популярний „Комітет для виборчих розбоїв“, поставили в кожнім руській окрузі свого власного „бо компромісового кандидата. Та ба, показало ся, що галицькі мущики вже надто здемократизовані, тай погорджують цареславними й польськими наймитами. В виду того треба було іміти ся вищою тактикою. Щож тепер роблять „roszcziwuch starogusiniów“? Роблять двоє діло. Перше: бігають з поклоном до всіх сильних „міра сего“, друге організують чорні сотні на лад „істинно руських“ з „матуски Рассей“. Кандидати на „депутатов“ бігають по всіх ц. к. (читай: polskich) бюрах, кланяють ся панам та підпанкам, просять, благають, та обіцяють служити вірно шляхті і поборювати „гайдамацький рух“ серед руського населення. Пани прирікають поміч, але вимагають діл, а не пустих, голословних запевнень. Москвофіли скликають отже „польско-русскіє“ віча. На сі віча стягають вони усякі суспільні шумовини і запрошують всіх панів ві староства і з „повату.“ Чорна сотня з колами в руках пильнує порядку, а многонадіїні „юноші“ ухваляють ся поміж хуліганями і вишпають пси на „клятих Українцях“. На естряду виступає господин сестрику або меценас, або духовник „твердого закала“ або таки найпростіший хрунь-Микита і розпочинає свою „кандидатську річ.“ Говорить в „obu krajowych językach“ на перемину. Виносить попід небеса польську шляхту, хвалить на всі заставки галицьку адміністрацію, бе чолом перед „Поляками мейжещого визнана“, обідає золоті гори абаламученим руським селянам. Одушевлені вічевники нагороджують „доблестного“ бесідника гримками „рукоплесканіями“ і співають одні через других: „Мир вам брата“, „Многая літа“, „Jeszcze Polska nie zginęła“, а москвофільський нарибок затягає найновіший „істинно руський“ гимн: „Пора, пора за Русь святую.“ Всі аж пріють з великого задоволення, всі

свято увірені, що ось-ось... тай кінець „Вікраїні.“ А коли на такі „міжпартійні“ збори замішаєт ся гурток Русинів, та ще стануть про тестувати проти такої консолідації, тоді починає урядувати чорна сотня. Хулігани пускають в рух дубіві коляки і з „Вікраїни“ жива кровця лється ся...

Відтак прийшли правибори. Наші селяни тримали ся як мур. Москвофіли в розпучі. Але від чого ж ославлена польська машина виборча в Галичині? У виборчі листи поуміщувано всаку зволоч: жидівських водноносів, панських форналів, бездомних бродяг, а навіть небіщиків. Зате виключено від голосовання такі руські податники, що не мали на чолі патна зради, що хотіли віддати свій голос на людий тамучих, щирих. Як селяни упоминали ся о свої права, то їх висміювали вельможні панове, а коли вони домагали ся рішучо справедливости, тоді жандарми наставляли бласкучі багеті... Правительственні козари, звичайно найгіршого сорта індивідуа, переводили правибори нераз з трьома чотирма хрунями, котрі самих себе вибирали на заступників цілої громади. Протести не помагали, бо власти ігнорували постійно руських „радикалів“.

Самі вибори відбували ся на відомий галицький лад. Чи треба їх тут описувати? Думаю, що ні, бо вони вже звісні цілому цивілізованому світові. Лиш одні Мадари можуть еще убігати ся о пальму першєства з галицькими властителями „błękitnej krwi.“ Виборчі гени вибирали в рух виборців легітиміційні карти, платили за голоси і грішми і ковбасою і дреглами; на віть булками, обарінками і тютюном... Хруні лежали спиті та зряцькані під корчмними лавами, або по придорожних ровах і звідси несли їх на руках шляхецькі посіпаки до виборчого льокалю. Ось такі „обиватели“ віддавали свої пані голоси на... „русских депутатов.“ Так поведіли пан староста і так мусіло бути.

„Галичанин“ а „Русское слово“ розписували ся відтак широко, що „русская“ партія віднесла при виборах „бластательную“ побіду...

В кінці зібрав ся „jedyn polski parlament“ на перше засіданє. В новім соймі знайшли ся вже (перший раз від заведення конституційної ери!) два руськіє клуби. Один „істинно руський“ з коломийським „амбасадором“ на чолі, другий правдиво руський, український, під проводом довголітнього свого голови, неврівноваженого Е. Олесницького. Український клуб станув відразу на становищі чистого демократизму, а „клуб руський“ уважав за відповідне сісти аж на трох стільках: російським, польським і австрійським. Голова українського клубу виголосив іменем усього

руського народу відповідну заяву, в якій зазначив ясно і недвозначно своє і своїх товаришів становище до сойму галицького та заявив ся за рівномирним трактованем народу руського з польським. Але ж бо і „амбасадор“ Дудкевич не лишив ся по заду. Він теж зложив „заявление“ в імені свого „клуба“, а в нім наплів стільки вісєвітниць, що й доси ніхто не знає, чого він властиво хотів. З його бесіди можна було заледви тільки второпати, що він і його „клуб“ суть часті крові Москалами, а через те не узнають жадної України і стоять за „одну неділимую Русь“. А що в галицькій соймі не вільно промовляти на „общерусскомь языкѣ“, то господин меценас виголосив своє „Вірую“ тою паламарщиною, якою послугують ся галицькі москвофіли в своїх хлопцарських органах. (Дома, то вони говорять таки языком „пастухов і свинопасов“ або мовою російською, яку немилосердно калічать). Але що такою тарбарщиною не говорити жаден нарід на світі а в Росії то такі мерзляки ся тим жаргоном, то хитрий „великорос“ втяв нову штуку. Закрав ся тихцем до соймової канцелярії і там поправив „немножко“ своє „заявление“: подопишував деякі нові слова в стенографічній протоколі а руським окінченням надав форму язика російського. Так поправлене „заявление“ випечатав зараз „Галичанин“ а за ним деякі цареславні органи в Росії. Гадав собі „брат славянин“, що йому удасть ся штука: Поляків відішпів нібито тим, що своє „заявление“ виголосив з „малорусским произношением“, а знов в Росії стануть вірити, що в галицькій соймі здобув собі право горожанства язик російський. Та біда не спить. Українські посли читають більше і ліпше по російськи тай не диво, що винайшли хутко те, за чим і не шукали. На однім соймовім засіданю зголосив ся до слова голова українського клубу і з місця запропонував проти таких практик „русского амбасадора“. Повстала зараз страшенна хрип: піднесли крик усі Поляки, а навіть самі „клубовці“. Дудкевич лишив ся сам один, а припертий до муру, зачав крутити, вертати і виправдав ся — знаєте як? Сказав, що в стенографічній протоколі він нич не поправляв, але се мусіли зробити... Українці. Ну, чи не дивна логіка у господина меценаса?..

На порадок денний галицького сойму прийшла дебата бюджетова. Підчас такої дебати кожде еоймове сторонництво зазначає виразно свій політичний напрям та ставить свої вимоги і постуляти до правительства. Наш клуб вислав кількох найлучших

бесідників, а говорили вони з таким жаром і достоїнством, що приобали собі признанє навіть з боку найзагорілиших польських лівівістів. „Руський клуб“ визначив також двох бесідників, але кождий з них говорив що иншого; пос. Король тагнув за Русинами, Дудкевич за Москалами. Король впевнював цілу палату, що ніколи не зрече ся тої солодкої мови, в якій йому його рідна мати над колюскою сьпівала. Дудкевич морочив голову усім послам, що єсть тільки один „русский“ язык а розмаїтими діалектами. Король домагав ся від правительства нових руських гімназій. Дудкевич жадав запровадження російського язика аж обовязкового у всіх дотеперішних гімназіях руських. Оба „русские депутаты“ мало не пошварили ся в соймі. Промову Короля оплескувала ціла палата, Дудкевич не получив ані одного „брав“. В однім „клубі“ повстали відразу дві ворожі партії: селяни стояли за Королем, інтелігенти (і то не всі) за Дудкевичем. „Галичанин“ накинув ся мокрим рядном на Короля, а похвалив політику Дудкевича. Не могли собі дати ради „roszcziwuch starogusiniów“ аж скликали „совіт нечестивих“ і той доперва якось-там сю справу залагодив, бо „Галичанин“ відкликав опісля всі лайки, кинені на адресу Короля, а навіть заявив публично, що тих лайок таки зовсім не було... Найбільше дістало ся тоді „влятисні Українцям“, бо — після запевнень „Галичанина“ — неспорозумінє в „русскомь клубі“ викликали інтриги... Українці.

Найгірше лютили ся „русские депутаты“ а з ними всі москвофіли, коли членом краевого відділу вибрано судію Кавелюка, що належить до українського клубу, а не до „клуба русского“. Дуже жалували ся та ще й до нині жалують ся „общероси“ на панів Поляків, що не додержали умови з „roszcziwuch starogusiniami“. Вони сердечні думали, що Поляки можуть справді стерти з лиця землі живий трипцять мільоновий народ, а тут показало ся, що „наші паісердєснїєші“, хоч ненавидять нас цілим серцем, мусять таки числити ся з „hajdamackiem plemieniem“... Українці не кланяли ся своїм гнобителям і о мандат члена краевого відділу нікого не просили, бо сей мандат їм правно належав ся. Що український клуб стояв в острій опозиції до всіх польських партій, сього ніхто ніколи не заперечить, так як ніхто не зможе заперечити, що „русский депутат“, госп. совітник Криницький витирав своєю парсункою всі польські бюра і напхав „кружганки“, жebraючи у своїх покровителів о сой

"SVOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
44 Hudson St., New York, N. Y.Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.411 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.Anth. Curokowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.

K. Kirczow, manager.

184 Hudson Str., New York.

Terms: Two dollars a year.
Established 1893.Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter

December 21, 1906 at the Post

Office at New York, N. Y. under

the Act of Congress of March 3,

1879.

"Свобода"Газетний лист для руского народа в
Америці і орган "Р. Н. Союзу",
виходить щотижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців...\$2.00

до стар. краю на 12 місяців \$2.00

в Америці на 6 місяців...\$1.00

Оплатувати газету треба в

гори.

Гроші треба посилати в ре-

квістраційним листом, або через

експресовий, або поштовою по-

штою (money order). Money

order, то є карточку, котру дїста-

єте від поштаря або агента на

експресовій офісі, пішліть нам,

то без того ми не годні грошей

дїстати.

Адрес:

"SVOBODA"

44 Hudson St., New York, N. Y.

Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоб його адрес змі-

няти мусить подати нам, крім

нового, також свій старий адрес.

Чи нам потреба бун-

варя і першої

читання.

(Бовень.)

Ніколи сухого предмету

не належить подавати ма-

лам дітям. Кожда окружа-

на науки, яка подає дити-

ні, щоб могла її заінтере-

сувати, мусить бути дитині

знава, або така представле-

на, щоб вона могла її по-

няти, а по друге, мусить

мати якийсь сенс, без вгля-

ду, чи той сенс має логіку,

чи ні. Треба знати, що ма-

лі діти не мають поняття

ані о часі, ані о розмірі,

ані о просторі, одним

словом они не розуміють

річ критично бо не мають

еще виробленого змісту

критичного. Дитині виста-

не подати лиш який небудь

сенс. Буквар галицький від

початку аж до відділу по-

вісткового так є уложений,

що ціла наука не має сен-

су. Пр. возмім букву Л.

Тут слово за словом іде без

сенсу і для наших дітей

вовсім не знані суть декот-

рі слова.

Пишесь там:

„Лиси, село, соли, сало,

рало, у рілі“. Наша амери-

канська дитина мало котра

бачила лиси, села ніколи,

сала, рала і рілі тоже не

бачила, а приваїмі більша

часть наших дітей. Сила і

солила, є знані слова. Отже

на сім слів є два знакові.

Як можна дитину учати „by

pleasurable method“ читати

в такої книжки? Дятого
приятійше було б дитині
учитись хоті би і тих са-
мих слів если бы они були
уложени в сенс. Пр.:Коло села є ліс, в лісі є
диси, на рілі є лис, є рало,
лис не має сили, або щось
в подібний спосіб о двох
трех буквах. До букви Л
є долучений образець, що
представляє лиси — але ті
лиси є без життя. О много
інтереснійшим було б для
дітей, если б нарисоване
було село, ліс, а в лісі ли-
си, рілі під лісом і рало.
В таких разі відразу не-
знаний предмет стає для
дитини знайомим. У нас, в га-
лицькій шкільництві, а так
само і уряд Союзу розпи-
суючи конкурс, збагаті-
зував собі образки. Я знаю,
що сталося тоє просто з
причини нефахового обі-
знання си з предметом.Образки в житю амери-
канської педагогії грають
майже виспу ролю, як лі-
тература друкована. І то
не тільки в школі, але
ввагалі у всім образки сто-
ять на першій місці, чи то
возьмем денні часописи, чи
місячники, чи книжки до
читання і т. д. і т. д. Усе
є ілюстроване, в шкільних
будинках, порозвішуваних
образки, а що більше, за-
клади карні мають на ко-
ритарах і по залах образи
з уморальнюючою тенден-
цією.Ось пару примірів:
Я одного разу звиджу-
вав заклад карний для по-
прави дітей. Я нарочно пі-
шов там, щоб придивитись
способови виховання зіпу-
тої молодіжи.На стінах в коритарі я
побачив красні, олійною
краскою мальовані образи.
Знаючи про їх тенденції,
я поспитав надзирателя
визначи, якого рода образи
найбільше подобають ся ді-
тям. Найбільше вражінє
відповів він, мені роблять
на дитій образи взяті з на-
тури. Ось сей пр. образ —
показує мені надзиратель
величезний образ, намальо-
ваний на полотні. — Сей
образ не має нич вспільно-
го з сенсацією, противно,
сі поля безмежні засіяні
цвітучим маком — ті бла-
говоні денеди розкинені, ті
головаті соншники, та
широка дорога через поле,
ся жінка з дитиною, що іде
супокійно дорогою, в кінці
сі гори в далечі, усе те
наповняє чоловіка невиска-
заним теплом до природи,
бажанем супкою, тишини.
Сей образ не мало нам по-
міг в наведенню неодного
затверділого грішника.Два, чи три роки тому
в зад, мали ми тут хлопця,
котрий може уже десяти-
раз вертав до нас Була се
людина до кости зіпсута.
Чого ми не уживали, щоб
його поправити: били, стра-
шили, просили, грозили,
догаджали, надгороджували,
а навіть до него спро-
вадили спеціального рефор-
матора-прічера. Нічо не
помогало. Що найгірше він
творив і учив еще других.
Вкінці ми дістали сей
образ. Ми завітали його
на стіні і підглядали, щодїти на образ скажуть. Наш
непоправний прийшов до
образа, постояв і пішов.
За хвилику вернув він на-
ново. І так зробив він
кілька разів, як би в нім
щось змінялось, родилось
нове. Як Станліє еще раз
прийшов і став перед об-
разом, я не спостережено
розлизав ся і приязно об-
няв його за шию.Станліє що? подобав ся
тобі наш новий образ? По-
спитав я. Що він означає
поспитав хлопець не від-
повідаючи впрост на пита-
нє. Ми сіли на лавочку
проти образа. Я почав роз-
повідати на сам перед о
тім, що представляє образ
а опісля перейшов на ща-
сливе, тихе житє фермера.
На свободу на волю на
фармах і т. д. Хлопець
слухав мовчки, склонивши
голову на коліна. Коли я
перестав, він підніс свою
голову а я побачив слези
на його лиці. Се були мо-
же перші в його житю.За два тижні Станліє
виїхав на фарму до одного
з наших покровителів і там
жизне до днес як найчес-
нійший хлопчина і мріє
про свою фарму.Другий образ, котрий ве-
лике вражінє робить на
діти, то є ось там той ли-
цар, в зброї, що складає
лицарську присягу перед
своїм родичом.На тему лицарськості,
додержання слова, про зна-
чінє присяги, о слові чес-
ти, про честь і т. д. ми
більше оповіли дітям по-
вісток коли супрак наляже,
як о всіх інших образах.
І се знаменито ділає на
ушляхотненє їх характеру.
Третій образ, що добре
впливає на дітей, є сей
пес раси „Сант Бернарда“,
що сидить при буді і з
цілим супокоем пригляда-
єсь, як його обід їсть ну-
жденний, голодний песок.
Під образом є надпис:
„Жий сам і другому дозво-
ль жити“.Іншим разом я звидів
шкільку так звану „Kinder-
garten“. Я поспитав тоже
і тут про вплив образків
на діти. Учителька розпо-
віла мені ось такий случай.
Одного разу якась не-
знакома пані припровадила
до нас маленьке одверте
дівча, трясуче ся від зимна.
Тая пані розповіла мені
ось таку історію. Я є су-
сідка сеї дитини; мати і
отець її суть піяками. Ди-
тина голодна, майже гола,
цілими днями волочить ся
по заулках. Я припрова-
дила її тут, чиб ви не
заяняли ся нью.Ми прийняли дитя, але
вразом набавились не-
можливого клопоту; дитя
може мало чотири роки,
але таке було розпустне,
що ані думати було, щоб
правильну школу з нью
держати. Ми по просту
тремтіли перед сею дити-
ною.Одного разу я зауважала
що наш „злий дух“ десь
зник. „Ага“ — подумала я
собі — „буде щось ново-
го“. Я за дівчиною, а она
приставила собі кріселю
до образу Мадонни з ди-татком і тихонько приди-
влаєсь. Я взяла дитя на
коліна і почала розповідати
дитині о Христі, о Ма-
тери Божій а в кінці про
доброту і про любов від се-
ної ненюки. Дитина від се-
го часу набрала великої
любви до образків і зміни-
лась до неспізнання.В одній зі шкіл тутеш-
них одного разу товари-
ство опіки над дітьми по-
вісило в школі кілька об-
разів. Образи ті, стояли
кілька місяців в школі, по-
тім часі товариство забрало
ті образи, щоб перенести
до другої школи. Се зро-
било нечуване вражінє на
дітях. В школі наступив
загальний смуток і пригно-
бленє. Діти майже пере-
стали свою працю і дій-
шло до того степеня, що
товариство мусіло наново
віддати до школи ті обра-
зи.Між іншими образами був
там один з підписом „He
does his duty“.Образ представляє коня,
як той з найбільшим на-
пруженєм тягне наванте-
жений віз під гору. З заду
фірман помагає коневі,
пхаючи віз. Як тільки з
початку образи прийшли,
один з хлопців поспитав
учительку, длячого фірман
місто пхати віз, не возьме
батіг і не підженє коня.Щоби ти на се повів
хлопче, если б учитель за-
кождим разом як ти чо-
го не умієш, місто тобі помо-
чи, потяг тебе патином по
плечах?... Чи буюб се слу-
шно? Так і тут кінє ро-
бать свою повинність, як
може найліпше і зате його
еще бити?!Від сего часу не було у
дітей більшого переступ-
ства, як бити коня, коли
той не міг потягнути.І багато інших примірів
дало би ся навести в ко-
ристь образів і їх велико-
го значінє як виховачого
средства. Але думаю, що
я повів достаточо, щоб
розумного чоловіка пере-
конати о правді твердже-
ня американських педаго-
гів, що по матері і школі
образ є найліпшим вихо-
вачим чинником для ди-
тини.Если образок має спов-
нити свою задачу, він му-
сить бути, як то кажуть,
„кют“ — цікавий, повний
життя, щоб возбуждав іма-
гінацію дитини і багато
давав до думаня.Діти пиять книжку не
після змісту а після обра-
зів. Я сам о тім переконав
ся і не раз приходило мені
читати а нарешті і опові-
дати о тім самим образі ді-
тям без кінця.Буквар без відповідних
образків буде тільки тяга-
рем для дитини і для учи-
теля схибленим ціли. Місто
четвертої методи буде мож-
літи учити тільки першою
т. є. силою змушувати до
науки.Чи потреба нам нового
буквара? Думаю, що по
прочитанню моїх виводів не
буде у нікого двох думок.Тепер еще пару слів о
хитах галицького буквара
в порівнянню до американ-
ської методи.Вигляд зовнішній, як на-
тамопні відносини, доста-
точний. Оправа повинна
бути лучша. Місто витис-
нених взорів, повинні бути
виглядені відповідні обра-
зи на окладянци. Папір
мусить бути міцний, білий,
гладкий, щоб приязно вра-
жув чутє дитини. Місто
писаної першої части по-
винен бути друк а під дру-
ком те саме в пару вер-
пах повторене писаним,
так щоб дитина сама мо-
гла відписувати і заразом
за один раз пізнавати пи-
сані і друковані букви.Писання повинна бути од-
на четверта часть друко-
ваної, бо если дитина пі-
знаєть букви друковані і
писані, то її о много лекше
прийде писати, если буде
уміла друковане. Від пер-
шої до останньої букви у-
се мусить мати сенс і дум-
ку, мисль якусь. Реченя
мусять бути короткі. Пред-
мет оброблений в книжках
мусить бути знайомий дітям,
а як ні то так ілюстрова-
ний, щоб давав ясний по-
гляд на предмет, про ко-
трий говорять ся.Кожда картка, від пер-
шої до останньої, повинна
бути заосмотрена в відпо-
відний текст і ілюстрації.Стинки в галицькій бу-
квари суть неможливі „сти-
хотворенія“ без поезії
і без найменшого поетич-
ного значінє.Букви повинні бути тов-
стійші в першій части, а
більші в другій.Розумієсь, що часть ра-
хункова повинна відпасти
в буквари зовсім.Головна задача буквара
повинна бути научити
складати букви в сло-
ва а нич иншого без
взгляду на вимоги конкур-
су. Если на конкурсї по-
дібного буквара, як я пред-
ставив нікто не надішле
то розписати еще раз но-
вий конкурс.А если б припадковознай-
шов ся, в такім разі вібра-
ти взори образків, подати
їх авторів — подати ве-
личину буквара і казати
переробити матеріал відпо-
відно до образків. Коли
визначено потреба ілюстрацій
старокравчих відносин, то
або позичити від відповід-
них фірм, а як ні, то за-
мовити ципкотипи.Дереворити на нашій від-
носини не надають ся, бо
наш буквар в порівнянню
з англійськими виглядав
би дуже убого — а притім
дереворити виглядають за-
надто на богомази.Деякі англійські буквари
мають кольоровані образки,
але се не є конечно. Ді-
тям — іде о зміст образа,
а не о краску.Останні еще дві річі
до обговореня. Яка
повинна бути перша чи-
танка, що і як в ній по-
винно бути уложене.А друге, найновіша ме-
тода науки читаня, як учи-
ти і як провадити діти,
щоб они учились а при-
тім не чули тягару своєї
науки.Сі справи порушу пі-
знійше.

I. III.

Сверщкови з „Брехні“.Мое цілком невинне опові-
данє т. з. „Сон“ уміщенє
в 48 числі „Свободи“ мусі-
ло добре подрапати по
нарку наших криво-слав-
них царських посіпає, ко-
ли они так казять ся, що
у декотрах являють ся
уже тепер прямо ознаки
божевілья.Коли хто з Вп читачів
хоче переконати ся, якими
средствами воюють ті ли-
цеміри і народні зрадники,
нехай з цікавості пере-
читає 46 число тої шматки,
що zove ся „Правда“ а
виробить собі о тій чорній
сотні докладний суд.Якийсь „сверщок“ т. з.
кидає ся там мов скаже-
ний на всіх і вся, хто лиш
не належить до їх шай-
ки. Не забув при тій спо-
сібности кинути ся на
особу нашого епископа,
котрий нічогісько їм не
винен. Співнуз о всіх бу-
щих і теперішних співро-
бітниках „Свободи“ а
вкінці не забув і за мене,
силюючись мене моралі-
зувати.Не думаю „файтувати“
ся зі „сверщками“, бо на
них кожда мудра газдина
знайде в другшторі поро-
шок і вигубить то. Плягав-
ство зі своєї хати. Та жал-
мені тільки чесних і невин-
них людей, котрих він без
найменшої причини на-
пастує.О безличні фарисеї! Не
дармо то на заголовку ва-
шого органу видніє жен-
щина з завязаними очима.
Не може уже бідолашна
довше дивити ся на ті
брехні і плюгавства, які
під нею безвинно бабрав-
єть, з якими ви так зжили
ся, що здаєсь, ніколи уже
їх і не покинете. Воліла
сарак на віки позбутися
світла сонця як довше
дивити ся на Ваші плю-
гавства.Пишете на заголовку
своєї шматки: „Моли ся“.
А хтож то підпалив дім
молитви — руську церкву,
як не ваші одномишленни-
ки? Що варта молитва та-
кого окаяника, котрий
ворогує проти сьв. Церкви
і її наставника, а ближ-
нього утопив би в ложі
води? Що варт „салдат“, що
свого вождя не тільки не
слухає, але ще й невинно
чернить.Кажете дальше: „Учи
ся“. Страх, якто ви люби-
те просвіту; як сами
світлю. Хтож то, як не
ваші кацапики не хотіли
підписати петиції о утво-
ренє руського університе-
ту в Галичині? Спитайте
ся, як ваш амбасадор Ду-
дакевич просвіщає в Ко-
ломийщині і як его люди
„благословлять“?„Трезви ся“. Чи багато
у вас тої тверезості? О
тім лучше хіба й не ага-
дувати. (Гляди, ваше сві-
тило „литерат“). Прим.
склад.)„Шади“... Ми не руб-
ляхапи і такими є ваші
„оделки“ брідими ся. Кого
найскорше можна переку-
пити? Таже ви за „денги“
продались не тільки

віру і народ, але навіть рідну маму. То вже мабуть наша спеціальність.

Правда, були у нас різні співробітники, але такого, як у вашім штабі Дудика не було ще, та мабуть й не буде. Старо-красні газети подали точну епоху життєпису. Не завидуємо вам такого цінного набу-т-ку.

Намі співробітники то люди чесні, правого харак-теру, котрі не мають за собою чорної минулості. Роботу свою роблять они з почуття обов'язку безінте-ресно не оглядаючись за рублами.

Если маєте ще трохи здорового розуму, то роз-думайте над тим.

Закладає вкінці мені „свершчок“, що слова: „Че-кає їх ще народний суд“ украв я з їх шматки — „Брехні“. Чистий ідіотизм! Чий може бути що дур-нийшого як таке твердження. Чи то не суть руські сло-ва і чи лиш ви одні маєте на них патент? Виглядає оно так, як би я напасту-вав перехідна вато, що носять такий самий капе-люх або черевик, як мої.

Остатя та могла бути на-писаною хіба в нетверезім стані.

Освідчаю рішучо, що тої шматки не мав я ніколи в руках, і се посвідчать всі ті, котрі мене ближче знають. Дперва тепер, коли мені інші звернули увагу на сю статю, загля-нув я по раз перший до неї. Видите отже, що слів-тих не міг я від вас украс-ти. Дайте спокій панцю і не судіть ніколи другого після себе, бо ми не вашої вдачі.

Люде добрі, бачите, та-кими самими брехнями во-ює та чорна сотня і проти нашого єпископа.

Мою полеміку зі „свер-щиком“ уважаю тим за скінчену.

Остренко.

„Руськіє депутати“ в галицьнім соймі.

(Продовжене зі стор. 3-ої.)

власне мандат, який дістав ся Русинам Українцям. Він, сей русско-польсько-жидів-ський посол, обіцяв навіть Полякам, що виступить зо-всім в „русского клуба“, як тільки вони наділять його мандатом члена кра-евого виділу, а так був певний сього мандату, що вже завадлегідь наняв був собі у Львові прехороше панське мешкане.

Сесія галицького сойму скінчила ся, а „русские де-путаты“ опинили ся між молотом а кувалом. Поляки дали „роскошувати старогуси-ном“ здоровому конняку, бо переконали ся, що вони не допоможуть їм скрутити вязи „гайдамацькій гидри“, а Русини знов мерзять ся ними і гонять від себе ва-десату гору. Збадмучені руські селяни, пересвід-чили ся вже, що вислали в галицький сойм не своїх правдивих заступників, а ле російсько-польських

наймитів. Коли господин „амбасадор“, посол брі-дської землі і предводитель „русского клуба“, скликав селянське віче і почав на-нім чванити ся овоїми за-слугами, лаючи рівночасно послів українських. — Йо-го власні виборці вхопили господина меценаса за ко-внір тай викинули за двері. Дудикевич вдрав в брі-дського округу наче шале-ний і не відітхнув, поки не опинив ся в своїй кан-целярії в Коломиї. Тепер сидить тихо і роздумує, хто був властиво причино-ю його „посрамлення“: чи таки справді самі „русские“ мужики, чи може знов... „клятий Українець“.

Ще гірша доля спіткала одного з тих „юношів“, що то аранжували чорні сотні і ровбивали голови русь-ким мужикам. Опинив ся сарака за залізними крат-ками, бо виявилось, що він в купі з іншими сво-їми „клягами“ допустив ся державної зради через достарчуване російському правительству фортифіка-ційних планів деяких га-лицьких кріпостей. Був отже — як наші люди ка-жуть — платним „шрегом“. Як заповідають краєві поль-ські часописи, розправа г. Мончаловського відбудеть ся незабаром, а буде така цікава, як колишній, слав-новісний процес: Ольга Грабар і тов.

От така то моральна вар-тість наших домородних кацапиків. Якби не росій-ські рублі і не поміч га-лицької шляхти, то москво-філи давно уже засвітили-б ся а по них остали б тіль-ки „святі йорчики“ тай... трощки немилі вої. По-ки що, вони ще „шторцу-ють ся“ і спасають „одну неділимую Русь“, але при-йде пора (а вона вже не за-горами) — а москвофіли і зі свічкою не знайдеш. Йіх, сих врадників-і запро-данців рідного народу, по-казувати муть хіба в ци-ганських ярмарочних бу-дах, а може навіть в „пан-оптіках“...

Українець.

Новинки.

НАПЕНДАР.

Грудень.

17	Ч.	Варв. вчч., Йоан. Д.
18	П.	Савви освящ., Анаст.
19	С.	Николая архен. Чуд.
20	П.	Амвросія Мед.
21	П.	Патапія преп.
22	В.	Зач. Пр. Діви М.
23	С.	Міни, Ермог., Евграфа

— В неділю, дня 6 грудня від-був ся заходом укр. тов. „Про-світа“ в Нью Йорку відчит, п. з. „Що нас губить“ і „Теперішнє безробітє“ — отриманий зі спів-ами і деклямаціями.

Молодечке, бо недавно за-сноване тов. „Просвіта“ мож-наб сказати, показало перше шлях, яким повинні америк-ські українці поступати.

Оно своїм виступом показало, що вже найвищий час від-кинути нам безперестанні балі та п'ятаку, а взятись до сері-озної роботи на полі просвіти.

І справді веселіше стало на-дуть чоловіка, коли прийшов-ши до галі, побачив місто замо-рочених алькоголем голод, тве-резних в порядку виступаючих співаків та декляматорів, які

своїм співом та деклямаці-ми звеселили та піднесли духа присутних слухачів.

Не можна тут оминути мов-чанкою а заслугою треба по-хвалити добру волю та старан-ня членів „Просвіти“, які в корот-кім часі потрапили, за старан-нем дірентна п. Стисловського вичити пару пісень без дога-ни. Та не полишилися по заді декляматори і декляматорки.

Особливо деклямація п. Па-нейка „Гонта в Умані“ (виймок з Шевченкових Гайдамаків) пря-мо одушевляла зібраних.

Головною точкою однак були промови п. Толопка, п. Угорча-ка і п. Хандоги.

Перший п. Толопка в своїй короткій бесіді подякував за так численне зібранє та звивав всіх до просвітної організації.

Слідуючий бесідник п. Угор-чак пояснив головний принцип тов. „Просвіти“ та подав умо-ви, на яких приймає нових чле-нів. Відтак змалював злу і до-бру сторону українських органі-зацій в Нью Йорку, котрі до то-го часу нічо путнього не зроби-ли, дякуючи деяким інтригам од-илиць. З другої сторони вка-зав на маленький крок спільної роботи в перед, яким являє ся вибір центрального комітету, котрий то тільки буде встані у-сунути всякі особисті ворожен-ці деяких організацій, що дуже сильно відбиває ся на загальнім розвитку нью-йорських Русинів.

Дальше промовляв п. Хандо-га горячими словами доказав чому наш народ тут, в Амери-ці, лишений по заду, та через що його розвій іде так пиняво. Наш робучий народ в Америці позбавлений інтелігентних сил, котріб працювали та поведи справу в його хосен. Хоч справ-ді є маленька горстка в Амери-ці наших інтелігентів, але тої почасті прихилиють ся до під-стих під прапор робітничий хитрих пресбітеріан, котрі в дійсності є ворогом нашим ро-бітничим інтересам. Пора тми-ти нам, що справа наша зале-жить від нас самих. Коли ми не приложимо рук до вспільної праці, грозить нам затопленє нашої народної справи. В цілі запобігти всьому злому, аби уно-рмувати роботу, та сконцентру-вати свою силу, українські то-вариства в Нью Йорку вибрали центральний комітет, котрий буде творити велику силу та че-рез те саме не буде мусів числи-тись зі всякими гавканинами наших ворогів, котрі в своїй борбі уживають безличних спо-собів. Тільки в лучності сила! каже пословиця. Так, тільки в лучності ми зможемо щось гід-ного зробити, а займемо місце в історії ідейного руху америк-анської України.

По відсвіпанню нашого гим-ну „Ще не мерла“ всі розій-шлись домів з задоволенєм і взбудженою енергією до праці на ниві американської України.

Оден з присутних.

— О букву „ѣ“. Російські га-зети доносять, що поліція в Пе-тербурзі заборонила дебати в „Родительським кружку“ про усуненє букви „ѣ“ з російської правописи. Відне „ѣ“, коли аж поліція мусить ставати в його обороні!

— Право голосованя на Угор-щині а аналіфетизм. Новий виборчий закон на Угорщині, що виключає неграмотних від безпосередньої участі в соймо-вих виборах, викликав на Угорщині цікавий рух — загаль-ну агітацію за навчанєм аналі-фетів письма. Учительська га-зета „Neptanitolok Lapja“ візала учителів, щоб закладала по се-лах і містках вечірні курси для неграмотних. Румунські інсти-туції визначили навіть премії для тих учителів або інших лю-дей, котрі виклають, що в тім напрямі осягнули найбільші у-спіхи. І справді серед румун-ського населеня учителів та ін-ші інтелігенти розвели дуже жи-ву прі звітну акцію. Румунські

учителі альбаюльської епархії під проводом єпископа, д-ра Мі-галія зібрались на конференцію, де обговорювали справу шире-ня грамотності. Як звісно, най-більший процент невміючих чи-тати й писати знаходиться між угорськими Русинами, та на-жаль — як пише будапештен-ська „Недєля“ — доси не чути, щоб угро-руські єпархіяльні власти робили якісь заходи о-коло побороуваня аналіфетиз-му. Так само не чути, щоб сільські школи робили щось в тім напрямі, крім Тернова, де як ми вже доносили, курс для неграмотних вже заведено.

— Статистика нещасних слу-чаїв в Злучених Державах по-дає, що в останнім році у нас погибло 35.000 робітників а біль-ше як 2 мільони зістало покалі-чених. Найбільше нещастя бу-ло поміж робітниками в желі-зних фабриках. За ними іде кля-са робітників при електриці і майнери, між якими 7.46 на 1000 гине. Причиною сих страшних смертних випадків по наших фабриках, як подає сама урядо-ва статистика, є цілковитий брак найпримітивніших охорон-них средств. І дійсно, історія найбільше кровавих воєн не мо-же похвалити ся такими страш-ними цифрами: 35.000 убитих і 2 мільони ранених!

— Довголабний „бузько“ о-пізнив ся перелітаючи в теплі-ші сторони і заблукав до нас, до Чикаго, Іл. Перелітаючи понад хатою п. П. Вінарського, нашог-о касієра церковного і Бр. сьв. О. Николая, зіставив йому в да-рунку красну і здорову дівчину гайдамачку. В неділю д. 6 с. м. О. Н. Струтинський окрестив її на імя Ірина. При тій нагоді п. П. Вінарський дав миропомазати своїх ще 4 діточок, котрі вже давніше були покрещені в ла-тинських костелах, понеже то-гда не було ще своєї церкви і свого руського священника в Чикаго. Підчас тайни миропомаз-ання співав місцевий хор, за що п. П. Вінарський дарував \$5.00 церков сьв. О. Николая.

Пан П. Вінарський, угорус, ширий Русин, тілом і душею, — ютрий, мож сказати, найбіль-ше старав ся і причинив ся до того, аби в Чикаго Русини також мали свою власну хатину, т. є свою власну церкву. І дійсно тая церква днес красує ся, ко-тру перед двома роками малень-ка горстка Русинів зачала була організувати і днес вона чис-лить сотки членів. Наші Руси-ни давніше не маючи своєї церкви витирали куті по чужих хатах. Одні лазили до якоїсь ца-рославної буди, в котрій то буді недавно в неділю побилось кіль-канайцять москалів з під Гор-лиць, а полісмени такої в цер-кви вязали їх як баранів на па-троль ваген; другі не признава-лись до Русинів, а удавали по-ляків. Днес кожний гордиться ся словом Русин. Поволи всі при-знають ся і вертають до своєї ві-ри і народности. Не найдеш між-намі ні найменшої незгоди, но панує смиренність і любов, так, що мало може де найдеш в дру-гих парохіях.

Дармо старавсь Жаткович своїм пізматичним „злісник-ком“ підбурити угро-руський нарід в Чикаго. Тут кожний угорський Русин на Жатковичо-ву роботу плює і брідить ся тим мізерним чоловіком. Побачимо, що тепер скажуть на се тих 22 „благочестивих духовників“, котрі узнали і прийми-ли „булю“ від латин-ських єпископів, для того, аби могли боротись до останної каплі крови, против єпископа Ортинського; та чи ще раз не будуть спаржати нашого Влади-ку до Апостольського Делегата, що єпископ Ортинський не хо-че узати „булю“, бо позволяє своїм священникам „biętmowac male dzeci“, а котру то „булю“ они так високо, а високо ці-нять як найдорожший скарб. Михайло Бабія.

— Як доносять німецькі ча-сописи, по Берліні курсує сен-саційна погослка, що німецький пісар Вільгельм II. дістав поми-шаня ума. Там товкують його житє, яке він від якогось часу веде зовсім на відосібненю.

— Російські часописи з 9-го грудня пишуть, що попередного дня в Росії повішено 17, а при-суджено на смерть 37 осіб. Тим осягнуто рекорд, бо не було е-ще так кровавого дня в росій-ській історії. Кореспондент ча-сописи „Русь“ оповідає про од-ну таку егзекуцію. Коли за-суджений висів уже, вірвав ся шнур і деліквент упав на зе-млю. Щоб придусати його криє, станув йому кат на горло і до-пав так довго, аж удушив не-щасного. Судова комісія при-дівляла ся отсему зовсім збо-ятно. Щось подібного можливе хіба лишень в одній Росії. На-віть у азійських підпекунів таке не діє ся, як в православ-ній Росії!

— Усі признаки на се вказу-ють, що в найкоротшім часі на-ступить дуже сильна еміграція. Від тижня наспіваючі до Нью Йорку пароходи суть до краю заповнені емігрантами. Більша часть припадає на Італійців, У-гровів, Румунів і російських жи-дів. Поміж місяцями маєм і зго-внем вернуло до Європи кругло 550.000 людей, на яких місце за сей час прибуло всего яких 150.000. Тепер починають на-пливати олати маси емігрантів. Правдоподібно жене їх в Аме-рику грозьба війни, яка — пі-сля загального вірованя в Ев-ропі — з весною має вибухну-ти. Але чи найдуть вони тут долю — се питає. Замітною рі-чею є, що п. між емігрантами нема зовсім Французів а лиш дуже нечисленні Німці.

— Подаю до відомости, шр-із Perth Amboy, N. J. ходять збираючи на гр. кат. церкву га-лицьку п. Андрій Тинецький і Андрій Федорин.

о. Конст. Курпило.

SCOTTDALE, PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до загаль-ної відомости, що річний мітин-г відбуде ся дня 20. грудня с. р. Справозданє касове і вибір но-вого уряду. Неявивший ся за-платить 100 дол. кари.

Д. М. Феш.

RHONE, PA. бр. сьв. Спаса від. 29 подає до відомости, що 27-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинг. Початок о 2-ій год. по пол. в галі Волковій. Кожний член мусить явити ся. Вибір нового уряду.

Н. Озога скр.

PORT JERVIS, N. J. бр. сьв. Арх. Мих. від. 198 подає до ві-домости, що 20-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинг. Поча-ток о 7-ій год. вечер. під р. к. костелом, 50 Ball Str. Справоз-данє касове і вибір нового уря-ду. Нових членів буде принима-ти ся без ветупного. Неявив-ший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1.00 дол. кари.

Гр. Гумовський пр., Ів. Прохпра кас., М. Косонюга скр.

NEW ALENXANDRIA, PA.

Бр. сьв. П. і П. від. 82. подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 20-го грудня с. р. в галі церковній о годині пів до другої по полудни з сліду-ючим порядком: 1.) справозданє касове, 2.) місячні вкладки, 3.) вибір нового уряду. Звиває ся членів, аби вирівнали свої дов-ги, бо в противнім разі будуть усунені так з брацтва як і в Р. Н. Союзу.

Неявивши ся підлягають карі: урядник 1 дол., член 50 центів.

Рівночасно повідомляє ся чле-нів, що ті котрі немають шапок брацких і візнак, отримають в мітингу по тій самій ціні як давніше.

Александр Кріль пре., Стефан Якимєв секр.

Відозва.

BURNSIDE, CHICAGO, ILL. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 165 подає до відомости, що ор-ганізує нову парохію. Загальний мітинг в тій справі відбуде ся в неділю, 20-го грудня по Службі Божій під ч. 1458 93-th Str. cor. Woodland Ave. Служба Божя зачинає ся о 8-ій годині, в ко-стелі гр. кат. Унгарско. На мі-тингу буде священник, котрий прибув до нас.

На сей мітинг запрошає ся всіх чесних Русинів в пов. Chicago, Ill.

Іоан Крайовський преде., Йосиф Шурко кас., Олекса Гусейко секр., Стеф. Кополовський Петро Демкович, Йосиф Нисевич, Магара Гнатюшко, колектори.

На віче.

Дня 19. Грудня 1908 року в день сьв. Огпа Николая відбуде ся народно-церковне

Віче в Wilkes-Barre, Pa.

в галі Geovinger 537 N. Main о 7. годині вечером. Кому ле-жить добро нашої гр. кат. цер-кви і нашого народу на серцю, не пожадує труду і приїде на спільну нараду!

Іван Завойський, Антія Широбяк.

Заходом українського тов. „Г А Й Д А М А К И“ при вспівучасті товариства „БОЯН“

відбуде ся в неділю 20-го децем-бра 1908 р. о год. 6 вечером в Harmonia Hall 46, Ave. A, New York

В І Д Ч И Т

получений зі співами і декля-маціями. Відиграєсь також ко-медія „Настоящі“

На сей відчит запрошуємо всіх Українців, позаяк чей пора-вже і нам пізнати, що не в ба-лях, ані танцях лежить будуч-ність нашого робучого народу, але в просвіті і науці.

Тож обов'язком є кожного шп-рого робітника Українця при-бути на сей відчит.

Вступ 15 цнт.

За комітет

Тов. „Гайдамаки“.

Великий письменник, Микола Гоголь

в НЮ ЙОРКУ

!!! Сьміх крізь слези !!!

Webster Hall, - - 119 E. 11th Str.

між 3 і 4 евно.

В Пятницю, 18-го грудня 1908

Трупа російських драм. артистів під режисерією артиста М. Л. Лавровського

відіграє безсмертну комедію Ник. Вас. Гоголя

198 РЕВІЗОР

Ролу Хлестакова відіграє арт. М. Лавровський.

Початок о год. 8-ій з вечера. Nat. check free.

По представленю Валь.

Бідетів скорше можна дістати в редакції „Русск. Голоса“ а в день представлення при касі.

Анонс: Готовить ся „На дні“ Горного.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Бадор,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председатель:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Осмон Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.

Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Карнів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля,
56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одностороння русь-
ко народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.
СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“
(після смертне) \$1000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей
літ або рук \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока
\$300.00.

Сам отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що
року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
якось до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Важне

для П. Н. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
Союзу Р. Н. Союзу, повинні
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує сам імя
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записаний
money-order або чек не по-
силаєся до Голов. Касієра,
але враз в виказаних до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 740 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Фо-
тія Кобан отримала як посмерт-
ну допомогу по мужу Костю з
Головної Каси Руского Наро-
дного Союзу в Америці.

Olyphant, Pa., 21 нов., 1908.
Фотія Кобан.

Свідки:
о. В. Гривнак,
Андрей Тарас.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Число 3.

Юрій Хиллак, пр.
Он. Ковтко, секр.

Ч. 744 КВІТ \$430.00
на чотириста доларів (2092 ко-
рон), котрі п. Марія Гупан от-
римала як посмертну запомо-
гу по мужу Семан з Головної
Каси Руского Народного Со-
юзу в Америці.

Тисмениця дня 26 нов., 1908.
Марія Гупан
(Галичина).

Свідки:
Мих. Угорчак,
(син Максима).

Юрко Гавришенко.
Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 144.

Ч. 746 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Ма-
рія Ленчак отримала як по-
смертну допомогу по Андрею
Ленчак з Головної Каси Рус-
кого Народного Союзу в Аме-
риці.

Trenton, N. J., дня 5 дец., 1908.
Марія Демчик.

Свідки:
Юрій Зубко,
Г. Бачік.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 121.

Стефан Врабель, пр.
Ів. Паславський, секр.

Ч. 749 КВІТ \$768.15
на сімсот шістдесят доларів 15
центів (3740 корон), котрі п. Се-
ман Білецький отримав як по-
смертну допомогу по сині Васи-
ль з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.

Пристань (Галичина) дня 20
листопада, 1908.

Семко Білецький,
(Галичина).

Свідки:
Петро Миськів,
Л. Булик.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 123.

758 КВІТ \$150.00
на стоїтьдесять доларів, котрі п.
Февронія Болецак отримала як
посмертну допомогу по мужу
Василью з Головної Каси Руско-
го Народного Союзу в Америці.

St. Louis, Mo., 21 нов., 1908.
Февронія Болецак.

Свідки:
Григорій Копча,
Ст. Кустра.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ 14.

М. Риджик, предс.
Стеф. Макара, секр.

Рух

Відділ Р. Н. Союзу.

NEW YORK, N. Y. Бр. сьв. Волод.

подає до загальної відомос-
ти, що місячний мітинг від-
будеся в ту суботу, дня 19-го
грудня 1908 р. о 8-й годині ве-
чером. Всі члени мають явити-
ся до галі 167 E. 4th St., помежи
1st Ave., а Ave A, там де був
пів річний мітинг.

С. Шевців, секр.

SCRANTON, PA. Бр. сьв. Ів. Хрест.

від. 160, подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде-
ся дня 27-го грудня с. р. Спра-
вздане касове і вибір нового у-
ряду. Хто не явить ся, запла-
тить 50 цнт., а урядник \$1.00 ка-
ри.

Л. Демко, секр.

ELIZABETH, N. J., Бр. сьв. Во-
лодимира від. 65 подає до від-
домоси, що в місяці листопад і
грудня буде приймати нових
членів до братства без вступ-
ного. Хто з Русинів не нале-
жить ще до Р. Н. Союзу, нехай
користає з сеї нагоди.

Василь Левчак.

WHITNEY, PA. Бр. Трох

Сьв. від. 35 подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде-
ся дня 20 грудня с. р. Кождий член
має явити ся і вирівнати свій
довг. Хто не явить ся заплатити
50 цнт. карі. Бр. через два мі-
сяці (від 20 грудня до 20 лю-
того) приймає нових членів за
половину вступного.

М. Волчко, пр.
Н. Вашняк, секр.

LEINSERING, PA. Бр. сьв. Ів.

Хрест. від. 59 подає до відомос-
ти, що 20-го грудня с. р. відбуде-
ся річний мітинг, на я-
кий кождий член мусить явити
ся. Вибір нового уряду. Неявив-
ші ся підлягають карі після ста-
тутів.

Ів. Фариняк, секр.

GLEN LYON, PA. Бр. сьв. П. і П.

від. 27 подає до відомос-
ти, що буде приймати нових чле-
нів до бр. за половину вступ-
ного в місяцях грудня, січня і
лютих.

М. Фуджак,
Н. Москва,
А. Фринько.

ALLENTOWN, PA. Бр. сьв. Арх.

Мих. подає до відомос-
ти, що буде приймати в місяцях
грудня і січня нових членів до
бр. без вступного.

Ст. Паланиця, секр.

SCOTTDAL, PA. Бр. сьв. Ів. Хрест.

від. 36 подає до відомос-
ти, що в місяцях листопад і
грудня буде приймати нових
членів до бр. без вступного. Мі-
тинги відбувають ся в першу
неділю по 15-ім в галі Петра
Куленича.

А. Попівчак пр.
Дм. Феш секр

TAYLOR, PA. Бр. сьв. О. Ник.

від. 92 подає до відомос-
ти, що 20-го грудня с. р. відбуде-
ся річний мітинг, на який кождий
член мусить явити ся. В груд-
ні приймає ся нових членів
без вступного до Братства. Ви-
бір нового уряду.

Андрій Гринь, секр.

ALTONA, PA. Бр. сьв. Неп.

Зач. Пр. Бог. від. 145 подає до
відомоси, що річний мітинг від-
будеся 20 гр. с. р. Справзда-
не касове. Місячні вкладки. Ви-
бір нового уряду. Взиває ся чле-
нів, аби вирівнали свої належ-
ности, бо противно виключить
ся їх. Неявивший ся член за-
платить 50 цнт. а урядник \$1.00
кари.

Гр. Сеньків, пр.
М. Робак, кас.
С. Мельник, секр.

McKEESPORT, PA. Бр. сьв. То-
пороска Січ, від. 132 С. подає
до відомоси всім членам, що
річний мітинг відбудеся 27
грудня с. р. з слідуємим поряд-
ком: 1) справздане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір ново-
го уряду. Взиває ся всіх членів,
щоби явили ся як один, даль-
ше, щоби кождий член всі свої
належности вирівнав, бо буде
виключений з бр. і Союзу. Так
само взиває ся ті особи, в ко-
трих знаходять ся братські гро-
ші, щоби на той день зложили
всі гроші до каси. Кождий член
мусить явити ся на мітинг за-
раз по Сл. Божій до галі під
церквою на S. Singlar cor. and
Ringoln st. Котрий член ся не
явить, без важної причини, за-
платить \$1.00, а урядник \$2.00
кари.

Н. Макух, предс.
Дм. Хоціньський, кас.
П. Пастернак, секр.

McKEES ROCKS, Pa., Бр. сьв. Ап.

Петра і Пав., від. 146. Подає
до відомоси, що річний мітинг
відбудеся дня 20. грудня с. р.
з слідуємим порядком: 1) Спра-
вздане касове; 2) Місячні вклад-
ки; 3) Вибір нового Уряду. Взи-
ває ся членів, щоб вирівнали всі
свої належности, бо в противнім
разі зістануть виключені. Нея-
вивший ся член заплатити 50
цнт. а урядник 1.00 дол. карі.

Стеф. Блажовський, пр.
Іван Фаль, секр.
Йосиф Шорек, кас.

SAURE, PA., Бр. Бл. Пр. Бог.

від. 107 подає до відомоси, що
річний мітинг відбудеся 20.
грудня с. р. 1) Справздане ка-
сове за рік 1908. 2) Вибір ново-
го уряду. 3) Прийняте нових чле-
нів. Кождий з членів має при-
бутти, бо в противнім разі за-
платить 50 цнт. а урядник 1.00
кари. Котрі члени мешкають за
Сейр, як Елмайра, Ліквен і Ман-
честер аак само мають бути на
сім мітингу, і підлягають карі
як і місцеві члени.

Ст. Янко, предс.
Д. Новак, кас.
Гр. Ковалевич, секр.

LANCASTER, N. Y., Бр. сьв. Ва-
силья від. 87. подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбудеся
20. Грудня с. р. о годині 2 і пів
пополудни в слідуємим поряд-
ку: 1) Справздане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір нового
Уряду, 4) потверджене статутів
брацких. Взиває ся членів, аби
вирівнали свої довги, бо если
ні, то будуть викреслені з брац-
тва і з Р. Н. Союзу. Неявивші
ся на мітинг підлягають карі:
урядник 1 дол. а член 50 цнт.

Семко Максимів, предс.
Стефан Кинь, секр.

SEYMOUR, CONN., Бр. сьв. Іва-
на Крест, від. 18. подає до
відомоси, що річний мітинг від-
будеся 26-го грудня. Хто з
членів не явить ся, або не ви-
рівнає своїх довгів, заплатити
1.00 а урядник 1.50 карі. Вибір
нового уряду.

Буде приймати ся нових чле-
нів до 30 літ без вступного.
Т. Підлипчак, предс.
Н. Смії, секр.

NEW YORK, N. Y., Бр. сьв. Во-
лодимира, від. 108 подає до від-
домоси всім Русинам, що при-
ймає членів без вступного в ли-
стопад і грудню. Мітинги відбу-
вають ко ої 3-ої суботи по
першим в галі 46 Ave A поміж 2
а 3-тою улицею. Братство пла-
тить 5.00 д. за допомоги тижнево
в часі слабости а посмертного 100
доларів. Вкладка місячна до брат-
ства тільки 50 цнт. Адр. секр.:
S. Shewcis 530 E. 18th Str.

О. Савицький, предс.
А. Скробала, кас.
С. Шевців, секр.

NEW ALEXANDRIA, PA. Бр. сьв. П.

і П. від. 82 подає до відомоси,
що річний мітинг відбудеся
дня 20-го грудня с. р. в галі
церковній о годині 1.30 по
полудни з слідуємим поряд-
ком: 1) справздане касове, 2)
місячні вкладки, 3) вибір ново-
го уряду. Взиває ся членів, аби
вирівнали свої довги, бо в про-
тивнім разі будуть усунені так
з брацтва як і з Р. Н. Союзу.
Неявивші ся на мітинг підля-
гають карі: урядник 1 дол., член
50 цнт.

Ст. Якимець, секр.

EXPORT, PA. Бр. сьв. О. Ник.

від. 103 подає до відомоси,
що річний мітинг відбудеся
20-го грудня. Неявивший ся
член заплатити 50 цнт., а уря-
дник 1 дол. карі. Буде прийма-
ти ся нових чл. без вступного.
Справздане касове і вибір ново-
го уряду. Мітинг відбудеся о
годині 2 по полудни на галі Ни-
коли Павлюка.

Н. Павлюк, пр.
М. Чупа, кас.
В. Сейка, секр.

FORD CITY, PA., Бр. сьв. о. Ни-
колая, від. 63 подає до відомос-
ти, що 20. грудня, с. р. від-
будеся річний мітинг на який
кождий член мусить явити ся.
Вибір нового уряду. Неявивший
ся підлягає карі після статутів.
Буде приймати ся нових членів
за половину вступного.

Мик. Теплий предс.
Семан Баль секр.
Максим Петрончак кас.

SPANGLER, PA. Бр. Благ.

Пр. Бог. від. 120 подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбуде-
ся дня 20-го грудня. Вибір
нового уряду. Кождий член має
явити ся і свій довг вирівнати в
противнім разі заплатити 1 дол.
а урядник 2 дол. карі.

Н. Тракала, пр.
М. Смарш, кас.
Мих. Белей, секр.

PERTH AMBOY, N. J. Тов.

„Січ“, від. 155 подає до відомос-
ти, що річний мітинг відбудеся
дня 20-го дец. о год. 2-й по пол.
в галі п. Ваверчака, 112 Charles
St. Справздане касове. Кождий
член мусить вирівнати всі свої
довги, а не явивший ся запла-
тить 5 цнт., а урядник \$1 карі.
Зуде приймати ся нових чле-
нів без вступного до Тов. Вибір
нового уряду.

К. Пелешак, секр.

SCRANTON, PA. Бр. сьв. І-
лії, від. 40, повідомляє своїх чле-
нів, що кождий має безусловно
явити ся на мітинг і вирівна-
ти свої залежности на річний мі-
тинг дня 20-го грудня с. р.
Неявивший ся член підпадає 50
цнт. а урядник \$1.00 карі.

Я. Люлик, секр.

PHILADELPHIA, PA. То-
варство „Любов“ від. 45 Р. Н.

С. подає до відомоси, що річне
засіданє відбудеся в неділю, 20-
го грудня о 2-й годині по по-
лудни в Academy Hall, 523-25 S.
4th St. Кождий член має явити
ся та вирівнати залежности; чле-
нів довгуючих будем змушені
супендовати. Пожадане-б бу-
ло, щоби перед новим роком
кождий член заплатив все, що
винен. Неявивші ся заплатять
кару назначену статутами.

Ів. Кречковський, пр.
Ст. Демків, секр.

MINERSVILLE, PA. Бр. сьв. о. Ник.

від. 78 подає до відомоси,
що річний мітинг відбуде-
ся дня 20-го грудня с. р. Ви-
бір нового уряду. Нових членів
буде приймати ся без вступ-
ного. Хто не явить ся заплатити
50 цнт., а уряд \$1.00 карі.

М. Котляр, секр.

ST. LOUIS, MO. Бр. сьв. Арх

Мих. від. 14 подає до відомоси,
що річний мітинг відбудеся 20
дец. с. р. о 1-й год. по полуд.
в церковній галі на Hickory &
Dollman St. Кождий член має
явити ся не виключаючи членів
з поблизиких плейзів, під карою
50 ц., а урядник 1 дол. Вибір
нового уряду.

М. Риджик, пр.
Гр. Копча, кас.
Ст. Макара, секр.

BROWNSVILLE, PA. Бр. сьв. Ап.

і П. від. 6 подає до відомоси,
що річний мітинг відбудеся
будеся 27 дец. с. р. з сліду-
ємим порядком: 1) справзда-
не касове; 2) місячні вкладки;
3) вибір нового уряду. Взиває
ся членів, аби вирівнали свої
довги, бо будуть викреслені з
брацтва і з Р. Н. С. Неявивші
ся на той мітинг підлягають карі
1 дол., а урядники 2 дол.

Ів. Петришко, пр.
Мих. Бенча, секр.

BEAVERDALE, PA. Бр. сьв. Мих.

від. 126 взиває своїх чле-
нів, аби явили ся на річний мі-
тинг і вирівнали свої довги. Хто
не явить ся заплатити \$1.00 ка-
ри. Мітинги в церковній галі в
кожду третю неділю в місяці.

Мих. Сливка.

NICETOWN, PA. Бр. сьв. Во-
лодимира від. 105 повідомляє
своїх членів, що річне засіданє
відбудеся 27-го грудня с. р. то-
чно о 2-й годині по полудни в
Young American Hall, 4153 Ger-
mantown Ave. Вибір нового у-
ряду і інші важні справи. Кождий
член мусить прийти і ви-
рівнати свої залежности. Спізнів-
шись пів години заплатити 25
цнт., а котрий не явить ся 50 цнт.
кари. Урядник подвійно.

Мих. Поляк, предс.
Мих. Маліцький, секр.

McKEESPORT, PA. Бр. сьв. Ів.

Хрестителя Р. Н. С. від. ч. 48,
подає до відомоси всім чле-
нам місцевим, і позамісцевим,
що річний мітинг відбудеся дня
20-го грудня в неділю зараз по
Сл. Божій, в галі під церквою на
Singclair cor. and Ringbolt St., з
слідуємим порядком: 1) справ-
здане касове; 2) місячні вклад-
ки; 3) вибір нового уряду. Кождий
член мусить явити ся на мі-
тинг і вирівнати всі свої довги,
бо в противнім разі буде ви-
ключений з бр. і Союзу. Котрий
член не явить ся без важної при-
чини заплатити 50 цнт., а уря-
дник \$1.00 карі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
Як пошукувати знайомих, оголошення бєлєв, представляє, ско-
дєв і т. п. друкує в "Свободі"
по ціні одного цєнта від слова
за одєн раз. Грєші трєба прєс-
лати наперє...
ДЕ С
Гаврил Канчик, родом з Нагі-
рян, пов. Заліщики, Галичина;
має перебувати дєсь в Скрєн-
тоні, Па. Хтоб про нього знав
або він сам звольєть зголосити сє
до.
John Onuszcak,
Whipple, W. Va.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ
Русинки, в віці від 18-22 лїт, че-
сної і письменної пошукує Ру-
син, майнер, лїт 25, \$3.00 денно
і 800 дол. готівкою. Зголошення
з залучєнем фотографїї до
М. А. Lotockyj, Box 476,
Nanaimo, B. C. Canada.

ХТО МЕНІ ЗАШЛЕ
докладні адреси своїх знайомих,
кращіючих тепєр по робочих
плейзах, дістане даром від мене
великий образковий калєндар
або красну книжку до молєня.
Адреси належить засилати до:
John Nemeth,
457 Washington Str., New York

ДОБРИЙ ЗАРОБОК
Кожний може леговько заробити
12 долєрів тижнево через
розповсюдєне нашого росій-
ського тютюну.
Пробу вислємо даром.
Письмїть сєйчас залучаючи мар-
ку на відповід до
Russian Tobacco Co.
132 Nassau Str. Room 301
New York, N. Y.

Вже вийшов з друку
Збірник
сїчових і радикальних писемь.
Цїна одного примірника 15 цєт.
За 1 долєр вислємо 8 примір-
ників. Адресувати так:
J. SLUZAR,
435 E. 6 Str., New York.

Хочєте добру річ набути в
при тїм дешєво, удайте сє
на понизшу адресу. Письмїть
по польськє-руськєй образ-
ковий катєлог і залучїть
марку за 2 цєт.
Адреса:
ANIELA ORZESCH
6 Sylvan Court, New York City

ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА
на лїтературно-науковий
двоптижєвник
"БУДУЧНІСТЬ"
Видає: Редакційний комїтет.
Річна передплата в Америкї
2 долєра на рік.
В "Будучности" беруть участь
найзнаменїтїї українські пись-
менники. На жаданє вислєють
сє оказовї числа. Адресувати:
Львів, Вірменська 25,
в ред. "Будучности".

Свій до свого!
Нумо Братя! Свій до свого!
До Маммоша! Всї до одного!
Чужих усїх помїняйте,
Тїльки свого підпирайте.
Мамрош Русин справєдливий,
А в бизнєсї все уцївний —
Хто-жє хоче бїльше знати,
Пропу прийти й переконатисє.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсїм не трїмає.
Й так віску, комовицю,
Для всїх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, палєнка
І кїмїкївка солоденка;
Вина рівнож всї хорощі
І то за дешєві гроші.
Пиво свїжє і холоднє —
Лучше бути вжє не годнє.
Є пїшєра, щоб курити
Лїш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А тї, що з контрїв прїїжджають
Най сєй адрес памятають:
Trot, Mammoth,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Справозданє касове
"Рус. Нар. Союзу" за мїсєць Жовтєнь 1908 р.

Вїд	Мїсцевїсть	\$	ц	Вїд	Мїсцевїсть	\$	ц
1	Shamokin, Pa.	289	04	103	Exprt, Pa.	13	16
2	Mont Carmel, Pa.	54	52	104	Perth Amboy, N. J.	125	35
3	Olyphant, Pa.	218	59	105	Nicetown, Pa.	11	98
4	Jersey City, N. J.	82	06	106	Chicago, Ill.	169	04
5	Mt. Carmel, Pa.	70	50	107	Sayre, Pa.	51	22
6	Brownsville, Pa.	88	09	108	New York, N. Y.	73	96
7	McAdoo, Pa.	141	01	109	Ellsworth, Pa.	32	50
8	Elmira, N. Y.	39	08	110	Leetsdale, Pa.	25	38
9	St. Clair, Pa.	82	73	111	Allegheny, Pa.	11	44
10	Ansonia, Conn.	105	08	112	Newark, N. J.	9	28
11	Waterbury, Conn.	26	32	113	New Florence, Pa.	29	65
12	Yonkers, N. Y.	81	74	114	Dunmore, Pa.	44	18
13	Troy, N. Y.	26	48	115	New Philadelphia, Pa.	72	30
14	St. Louis, Mo.	96	72	116	Chisholm, Minn.	12	36
15	Buffalo, N. Y.	30	08	117	New York, N. Y.	26	07
16	Lansford, Pa.	212	89	118	Pittsburg, Pa.	8	88
17	West Pawlet, Vt.	19	74	119	Latrobe, Pa.	33	52
18	Seymour Conn.	29	65	120	Spangler, Pa.	48	45
19	Priceburg, Pa.	75	58	121	Trenton, N. J.	147	65
20	Jessup, Pa.	62	32	122	Trenton, N. J.	44	86
21	Mayfield, Pa.	15	55	123	Scranton, Pa.	183	92
22	Manown, Pa.	2	82	124	Oranrod, Pa.	40	03
23	Homestead, Pa.	37	60	125	Laguin, Pa.	32	02
24	Shamokin, Pa.	18	40	126	Beaver Dale, Pa.	28	26
25	Trauger, Pa.	47	68	127	Buffalo, N. Y.	14	07
26	Belle Vernon, Pa.	36	66	128	Lorain, O.	14	36
27	Glen Lyon, Pa.	49	84	129	Sykesville, Pa.	44	18
28	Mahanoy Plane, Pa.	142	09	130	Pittsburg, Pa.	19	22
29	Rhone, Pa.	27	40	131	Buffalo, N. Y.	3	76
30	Breslau, Pa.	80	46	132	McKeesport, Pa.	37	31
31	Eleanor, Pa.	36	22	133	Newark, N. J.	4	84
32	Trauger, Pa.	46	06	134	Ernest, Pa.	35	00
33	Northampton, Pa.	534	65	135	Smoke Run, Pa.	122	19
34	Old Forge, Pa.	16	92	136	Carnegie, Pa.	21	73
35	Whitney, Pa.	34	78	137	West Seneca, NY.	9	40
36	Scottdale, Pa.	35	09	138	Philadelphia, Pa.	7	26
37	Chisholm, Minn.	48	05	139	Oil City, Pa.	24	00
38	Auburn, N. Y.	81	36	140	Youngstown, O.	42	19
39	Syracuse, N. Y.	45	35	141	Little Falls, N. Y.	13	30
40	Scranton, Pa.	121	22	142	Elisabeth, N. J.	—	—
41	Westmoreland, Pa.	36	94	143	Windber, Pa.	47	98
42	Passaic, N. J.	57	74	144	New York, N. Y.	32	16
43	Simpson, Pa.	33	30	145	Altoona, Pa.	19	74
44	Mt. Carmel, Pa.	9	94	146	McKees Rocks, Pa.	13	16
45	Philadelphia, Pa.	47	58	147	Allentown, Pa.	21	34
46	Plymouth, Pa.	159	40	148	California, Pa.	22	16
47	Ambridge, Pa.	57	60	149	West Seneca N. Y.	14	10
48	McKeesport, Pa.	108	80	150	Irwona, Pa.	—	—
49	Powhatan, W. Va.	14	10	151	Allentown, Pa.	6	63
50	Desloge, Mo.	10	88	152	Homestead, Pa.	37	60
51	Yatesboro, Pa.	35	48	153	Berwick, Pa.	14	98
52	Holyoke, Mass.	43	73	154	Dunmore, Pa.	31	02
53	Pittsburg, Pa.	213	17	155	Perth Amboy, N. J.	18	35
54	Terryville, Conn.	12	50	156	Chattaroy W. Va.	—	—
55	Carnegie, Pa.	80	18	157	Donora, Pa.	30	76
56	Allegheny Pa.	33	44	158	New Kensington, Pa.	27	68
57	Cohoes, N. Y.	21	30	159	Herkimer, N. Y.	24	58
58	Ramey, Pa.	115	80	160	Jamaica, N. Y.	20	16
59	Leinsering, Pa.	31	86	161	Tower City, Pa.	17	73
60	Baltimore, Md.	72	19	162	Scranton, Pa.	17	84
61	Dunlo, Pa.	67	98	163	Edmonton, Alta., Can.	21	04
62	Monessen, Pa.	72	38	164	North Hadley, Mass.	14	92
63	Ford City, Pa.	4	70	165	Chicago, Ill.	49	72
64	Gradatim, Pa.	79	82	166	Barnesboro, Pa.	46	06
65	Elizabeth, N. J.	135	96	167	Cumbola, Pa.	16	26
66	New York, N. Y.	38	73	168	Perth Amboy, N. J.	13	44
67	Butler, Pa.	16	59	169	Scranton, Pa.	30	69
68	Ansonia, Conn.	29	82	170	Chauncey, Pa.	18	16
69	New York, N. Y.	67	54	171	Pittsburg, Pa.	6	06
70	Jersey City, N. J.	24	34	172	Saltsburg, Pa.	8	46
71	Franklin Furnace, N. J.	55	56	173	Cleveland, O.	24	48
72	Alden Sta., Pa.	11	90	174	Oxford Furnace, N. J.	26	38
73	Providence, R. I.	16	92	175	Detroit, Mich.	8	46
74	Granville, N. Y.	29	02	176	Newburgh, N. Y.	10	21
75	Mt. Carmel, Pa.	20	84	177	Vergerville, Alta., Can.	5	64
76	Newark, N. J.	18	02	178	Manchester, N. H.	16	33
77	Yorkville, O.	155	24	179	St. Louis, Mo.	25	94
78	Minersville, Pa.	21	88	180	Scarbo, W. Va.	16	95
79	Meyersdale, Pa.	57	34	181	Michel B. C.	12	20
80	Pleasant Valley, Pa.	22	43	182	Dixonville, Pa.	18	50
81	Baltimore, Md.	104	58	183	Sunderland Mass.	24	94
82	New Alexandria, Pa.	9	82	184	Whiting, Ind.	36	59
83	Carnegie, Pa.	54	52	185	Hazleton, Pa.	30	50
84	Canonsburg, Pa.	154	56	186	McAdoo, Pa.	15	08
85	Hazleton, Pa.	56	52	187	Ford City, Pa.	18	46
86	Olyphant, Pa.	16	52	188	Ginter, Pa.	26	92
87	Dancaster, N. Y.	8	60	189	South Fork, Pa.	32	04
88	Cross Fork, Pa.	15	98	190	Newark, N. J.	36	23
89	Simpson, Pa.	22	68	191	Troy, N. Y.	18	38
90	Centralia, Pa.	62	79	192	Herkimer, N. Y.	14	10
91	McKees Rocks, Pa.	98	31	193	Red Star, W. Va.	13	33
92	Taylor, Pa.	16	92	194	Minneapolis, Min.	25	20
93	Newburgh, O.	47	62	195	Peckskill, N. Y.	52	72
94	New Britain, Pa.	51	13	196	Whiting, Ind.	27	94
95	Beavers Meadows, Pa.	61	42	197	Swoyers, Pa.	56	43
96	Pittsburg, Pa.	10	88	198	Port Jerwis, N. Y.	28	26
97	Marion Heights, Pa.	28	34	199	Whiting, Ind.	13	04
98	Shenandoah, Pa.	100	91	200	Indian Orchard, Mass.	15	58
99	Wilkes Barre, Pa.	4	86	201	Whippany, N. J.	29	65
100	McKeesport, Pa.	4	86	202	Auburn, N. Y.	—	—
101	Canonsburg, Pa.	64	06				
102	Cleveland, O.						

Вїд	Мїсцевїсть	\$	ц	Вїд	Мїсцевїсть	\$	ц
203	Brooklyn, N. Y.	30	38	209	Carteret, N. J.	35	80
204	New York, N. Y.	12	79	210	Boston, Mass.	37	00
205	Emerald, Pa.	36	06	211	Stapleton, N. J.	34	80
206	Ambridge, Pa.	14	10	212	Cleveland, O.	33	10
207	Jeanette, Pa.	66	80	213	Bayonne, N. J.	24	20
208	Kingstovn, Pa.	38	00	214	McKees Rocks Pa.	77	11

Прихїд за жовтєнь с. р. е..... 989571

ПОЗХІД.
Посмертне по бл. п.:
Марїї Дуфла Скатдейл, Па. 1400 00
Онуфрею Томі Плимавт, Па. 800 00
Василью Баран Обєрн, Н. Й. 1000 00
Яковї Вайс Карнері, Па. 1000 00
Юліяніні Альфельді Лятроб, Па. 400 00
Анаї Хрущ Джєрзі Сїті, Н. Дж. 400 00

Запомага для
Михайла Шотин Тєвер Сїті, Па. 800 00
Максима Крїль Джєрзі Сїті, Н. Дж. 200 00
Станїслава Куєстра Ст. Люїс, Мо. 200 00
Євфровїї Панько Праїсбург, Па. 100 00
Якова Рудавського Альден, Па. 100 00
Михайла Кїчїнко Трєнтон, Н. Дж. 100 00
Івана Савки Брєслав, Па. 50 00
Василья Запоточного Пітєбург, Па. 50 00
Лєшка Варановського Плимавт, Па. 50 00

Сирїтська частє по бл. п.
Іванї Порада Вєтлєр, Па. 318 00
Платїня Голов. Урядників Р. Н. С. 190 00
Орган Р. Н. Союзу 935 70
За відзнаки Р. Н. С. 800 00
Завдаток на калєндар на 1909 р. 500 00
Адмїністрація Р. Н. Союзу 127 88

Разом розхїд за октєбєр с. р. єсть 9.521.58

Зїставленє:
Прихїд за жовтєнь с. р. єсть 9.895.71
Готївка з кїнцєм вєрєснє с. р. була 35.612.87
Вєсь прїхїд єсть 45.508.58
Розхїд за жовтєнь єсть 9.521.58
Готївка з кїнцєм жовтнє єсть 35.987.00
З того Сирїтський Фонд вїносить 23 984.82
Рєзєрвовий Фонд 2.459 13
Народний Фонд 1.909 97
Бїднєй Фонд 2.189.97
Рєзпорядимий Фонд 5 443.11
Разом 35.987.00

Дм. Канїгула, гол. прєдсїд.
А. Шаршєнь, гол. касїєр.
С. Ядловскїй, гол. сєкр.

ХРИСТОС СЯ РОДИТЬ!
Сєрїя прєписєних лїсткїв (посткарт), 6 штук, прїзна-
чєних на Рїздво і на Но-
вий Рїк, з дужє гарними ри-
сунками в руськїм характе-
рї, коштує 25 цєт.
Панїр лїстовий з повїншо-
вєм Свєят і Нєвєго Року,
з образками, 12 шт.к за 25 ц.
Набувати можна у Руськїй
Книгарнї під адресою:
RUSKA KNYHARNIA
404 Broadway, Scranton, Pa.

Русини! позїр!
По послїдній рєвїзїї книг бан-
кових, державні контролєри
ствєрдили, що
German Savings & Deposit Bank
на розї 14 ої і Carson у лїцї,
South Side,
Pittsburg, Pa.

є одним з найбогатїших і най-
пєвнїйших банків не тїльки в
Пєнсїльвєнї, але в цїлих Злє-
чєних Державах. Тому Русини
уважайтє, дє маєтє складати
гроші на процєнт, дє шифкарти
купувати, і відкїи висилати гро-
ші та дє маєтє залагоджувати
справи вїйсковї і нотарїальнї.
З поважанєм,
И. Ф. Ернї, А. П. Мїлєр
А. Бучак, Русин.

Золота годинна і панцїшон задрємо!
Америкєнський вигарєв є
поводочєною або нїкєло-
вою коєрєтою. Іварєутьє
сє, що він трїмає добрий
час і рївняєтьє 10-долєр-
ний годинцї. За дармо ко-
му нєбудь хто спрєдєсть
24 кавєлїєвє золотєрєкїх вїзрєбї 10-
цєнтовїх. Прїшлїть сїй адрес, а мє
вїшлємо сї золотєрєкї рїзїє; коли спрє-
дєстьє прїшлїть \$2.40 за спрєданї кавєл-
їє мє вїшлємо сїє годинцї і панцїшон.
CROWN JEWELRY Co. Dept. 8
832 Basworth Ave., Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
ВАЖКЄ ДЛЯ РОБІТНИКІВ!
ВАЖКЄ ДЛЯ ДІВЧАТ!
Бєзплатнє Рускє Бурє Пра-
цї ім. свє. Рафїїла, 339 East 20th
Street, New York (блїзько русь-
кої грек. кат. цєрквї свє. Юрїя)
мєжї 1 а 2 євнєю вїшлєуть рє-
боту для мужин і жєлїцин, і у-
дїлєть інформаций та поради ємї-
грантам.
Прєсномо всїх, що знають про
яку роботу на свєїм плейзі для
мужин, або дївчат, дєнести про
сє під слїдуєючою адресою:
ST. RAPHAELS RUTHENIAN
FREE EMPLOYMENT
BUREAU
339 East 20th St., New York.

ЗНАМЕНИТИЙ ЛІК.
„Хочу Вас повїдомити, що я
одєржав знаменїтий лїк-в най-
лїпшїм порядку, і мушу публїч-
но заявити, що Трїєнера Америкєн-
ський Єлїксір Гїркогє Вина
знаменїто помагєє на жєлудок.
Мїй жєлудок був розстрєсний,
однак я лїшєнь почав я ужї-
вати сьогє лїку, сєйчас спостєрїг,
що сє мєнї помагєє. Вєльми Вам
за сє вдячний і буду поручувати
сєй лїк усїм моїм знайомих і
прїятєлям.”
Лїст сєй-є дослївний і писав
йогє добр. Joseph Malac, Bun-
well, Neb. І дїєсно нєма лїпшє-
гє срьєдствє на жєлудок і на цї-
лу систєму травлєня як Трїєнера
Америкєнський Єлїксір Гїркогє
Вина. Він дїлєє бєзпєсєрєдно на
корїнь недуги. Уживайтє сєгє лї-
ку, як єстьє слабї, скорєванї, бєз
апетїтї і бєз єнєргїї. По всїх
сторєх і у
JOS. TRINER,
616-622 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

Справозданє насєвє
Русн. Молод. Союзу
за мїсєць Жовтєнь 1908 р.

Вїд	Мїсцевїсть	\$	ц
1	Shamokin, Pa.	14	25
2	Mt. Carmel, Pa.	50	
3	Olyphant, Pa.	7	75
4	Jersey City, N. J.	3	40
5	Mt. Carmel, Pa.	1	75
6	Brownsville	1	25
7	McAdoo, Pa.	10	95
8	Elmira, N. Y.	7	85
9	St. Clair, Pa.	5	25
10	Ansonia, Conn.	7	00
11	Waterbury Conn.	2	00

Отсим просимо усіх тих, що знають про яку роботу на своїм ілейзі виповнити усі рубрики подані нижше та вирізавши заслати сю карточку до редакції на адресу: SVOBODA, 181 Hudson Str., New York, N. Y.

- 1. Назва місцевості?
 - 2. Назва фабрики чи компанії?
 - 3. Скільки робітників потреба?
 - 4. До якої роботи?
 - 5. Чи треба вміти англійську мову?
 - 6. Яка плата?
 - 7. Скільки годин праці?
 - 8. Як часто виплата (пейда)?
 - 9. Що коштує рент?
 - 10. Що коштує борд?
 - 11. Чи є страйк?
 - 12. До кого голоситись на плейзі?
- Докладний адрес пишучого:

Руска Агенція Корабельна і Пересилка Грошей

3 кав-цією 15.000 доларів і під кон-тролем Стейту Нью Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуєчі справи:

Пересилає гроші до всіх країн по цінах можливо найтан-ших і як найшвидше.

Продає Шифарти на різні ліній корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтаних цінах.

Виробляє повновласти, контракти купна і продажи за-осмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі інші справи зі судами і старокраєвими властями.

Полагає справи військові, як увільнене від асетирун-ку, військової контролі, увільнене від вправ і т. п.

Міння гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

35-доларовий годинник лише за 15.50 на кредит

Мусесі або жінчій

35-доларовий годинник лише за 15.50 на кредит. Ви садаете на рахунок 8 місяців. Найбільша офер-та і спосібність, яка коли могла бути. Сі хороні годни-ники, з золотими грубо ковертами і артистично вирі-заними після найновішої моди, гарантує ся на 25 літ; они однак можуть вистати на ціле життя. Мешаєте вибрати собі в поміж: Elgin Waltham, Hamden або Tavalpas movements. Берки сі суть найліпші; йдуть дуже точно і сут загално аніані, як найлуччі і наймоднійші; накручують ся пружиною. Ми жада-емо за сі високої вартости годинники лише за 15.50 місто їх дійсної вартости 35 дол. Ми не жадаемо грошей вперед. Вишлемо вам Експресом для огля-нення, а если вам годинник подобає ся і ви будете здоволені в сел надавчачио дешевої ціни, то за-платите агентові експресовому 7.50 і за пересилку, а сей агент віддасть вам сей годинник. Решту, то є 8.00 дол. ви будете сплачувати місячно по 1.00. Ми вам віримо боє гваранції, без підпису паперів. Ми не звадуємо ся вашіх приятелів і ваших сусідів про що. Тільки напийшіть ваше замовлене і обійяте заплата. Паматейте, що ви сите в повнім посіданні годинника, сейчас по заплачено сего задатку. Хтоб хотів заплатити цілу суму за сей хороний годинник, то для того ми установлюемо спеціальну ціну 13.50.

S. C. Freter & Co., 52 Dearbon Str., Chicago, Ill.

Новинки.

— Вирок на Ісуса Христа. Недалеко від італійського мі-сточка Кесарії стоїть каплиця, в котрій знайдено плити з вири-тим на ній вироком, який ви-дав Пилат на Ісуса Христа. Текст виroku оригінальний і на-писаний старо-єврейською мо-вою. Париське археологічне то-варство вислало на місце спе-ціальну комісію, щоби пересла-ти сей текст давного документу. Ось він: „Вирок, виданий Пон-тійським Пилатом, намісником Галилеї низшої, постановляє, щоби Ісус Назаретянин помер смертю на хресті, в 17 році па-нованя царя Тиберія, 25 дн-мисячмі, коли Анна і Каафа бу-ли сьвященником і первосьвя-щенником Господнім. Понтий-ськой Пилат, намісник Галилеї низшой, засідаючи намісником столиці Палестина, засуджує І-суса Назаретянина на кару смерти на хресті поміж двома розбійниками, бо визначні і ві-домі люде з народа свідчать, що 1) Ісус підбуритель, 2) Ісус бун-тівник, 3) Ісус ворог законів, 4) Ісус фальшиво каже, що він „син божий“, 5) Ісус фальшиво нази-ває себе царем Ізраїля, 6) Ісус з лажовою виткою в руках су-проводжений величезною то-вжою людей вийшов у храм. Пон-тійськой Пилат приказує Корне-лія Квірлінової, першому цен-туріонові, вести його на місце кари та відогнати убогих і бо-гатих, що перешкаджатимуть виконанню виroku. — Свідки, які підписали смертний вирок на Ісуса, такі: 1) Данило Роба-ні, фарисей, 2) Іван Заработель, 3) Рафаїл Робані, 4) Капер кни-жник. — Вкінці дописано: „Ісу-са поведуть з Єрусалиму на мі-сце кари через браму Серену, а з боку тексту: „Кождому пле-мені вислано таку саму плиту.“ — Як показує ся, то плита, знай-дена коло місточка Кесарії, пер-ша з тих, що дістала ся до відо-ма наших часів, бо більше та-ких плит досі не відкрито.

— Народне шкільництво в Австрії. З австрійського будже-

Руский Лікар

Doctor S. Robert Schultz
39 East 7th Str. New York.
Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги диточі, мужескі і жіночі.

Вилічене — сли можливе — гварантує ся.

Лічить після найновіших систем еле-ктрикою, та посідає найлучші електричні машини.

Досліджує при помочи промінів Рентгена.

Nebulitzer — одинокое найуспішнійше средство проти катару при помочи інга-ляції.

DOCTOR SCHULTZ
39 E. 7th Str., New York City,
поміж 2 а 3 евенту.

Оден з найбільших броварів в Америці.

І АРІТЬ ПИВО НА КРАСВИЙ СПО-СІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не боить, то иншого вже не бо есть здорове і буде пияти. поживне.

НЕ ТРЕВА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВА-ЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
485 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

ЧИТАЙТЕ! ВИРОБИ БРАЦКІ

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка 15 ц
Ангел та пустельник і т. і 15 ц
Борба клас і чому робітники організують ся 15 ц
В Старім і Новім краю 25 ц
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. 15 ц
Дещо з історії православної місії в Америці 10 ц
Дещо про звіврята 30 ц
Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц
Дорога любови, то Божа до-рога. С. 6 15 ц
Емігрант 15 ц
Жовнір 10 ц
Журавлі 10 ц
Житє зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах 15 ц
Земельне питан 15 ц
Зуб за зуб 10 ц
Історія Руси з сбразками 10 ц
Капітал і праця 15 ц
Книжка Рахунку 50 ц
Казки про Жидів 15 ц
Многострадалий народ, о-гляд історії українського вароду 20 ц
Навернення Грішник 20 ц
Народний рух австро-угор-ських Русинів 15 ц
Новий Завіт 2 дол.
Образки і загадки 10 ц
Оповідання 15 ц
Про відступників від рос. православія 10 ц
Про нутро землі 25 ц
Підземні скарби 25 ц
Покуса 10 ц
Псалтир 1 дол.
Розмова Поляка з Русиним 10 ц
Смерть 10 ц
Смеродавні казки та оповіда-ня 15 ц
Степові люде 15 ц
Страйк 20 ц
Стріляй на смерть, робітничя твара 15 ц
Товарища ворожка 15 ц
Унія в Америці 20 ц
Хто з чого живе 15 ц
Які то є люди на землі, з 20 образками 50 ц
Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц
Через кордон 15 ц
Руско-англійський тлумач 60 ц
Польско-англійський тлумач 60 ц

Молитвенники в красній оправі.

Бог Надежда 2.50 дол
Хліб Душі 2.50 „
Druh Duszi 1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.) 75 ц
Молитвенник малий 1.50 дол
Вінець 1.50 „
Зборник 2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер-ковні 10 ц
Книжочки братські 10 ц
Метрики хрещенія 3 ц
Метрики шлюбні 3 ц
Метрики смерті 3 ц
Помияник померших душ 10 ц

Письміть на адресу:

Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00 Надвистка і нерозділені зиски \$93,000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк в Скулким Кавнті.
Провадить загальний банко-вий бизнес. Видає міжнародні лоні ордер, драфти і пересилає гроші до всіх країн світа. Де-позити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і вино-сять тепер окол. \$500,000.00.
Гроші пересилає че з фірму Knauth, Neeseld & Co., New York, N. Y. K

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100,000.00 дол.
Надвистка 120,000.00 дол.
Депозити визнає пів мільона доларів.

Се є **NATIONAL BANK** зар-терований Урядом Злучення Держав і під безпосереднім кон-тролем тогож уряду.

Се є одинокий Банк в Шенан-доа, Па. що має свій власний будинок, в яким містять ся почта, будинок гроші до сего Бан-ку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі доларів проценту своїм коштумерам, котрі мають в ньому свої гроші.

Там розмовляє ся по руску.

Merchants National Bank
на році ульня Меїн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Читайте уважно!

Звертаємо увагу уєх Вн. Родимців, що одиноким управлінням до пересилки грошей на свій Конекткіот є

ГАВРИЛ ДЗЯДИМ,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є котаром публічним і має ка-пцію в стейті в сумі 10,000 доларів.

У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. По-лагає справи військові як увільне-ня від асетирунку, контролі, вправ і т. п. Продає шифарти на всі ліній корабельні. Міння і пересилає гроші до всіх країн.

Тому, Родимці, проч в чужини а удавайте ся лиш до:

GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8 ої до 10-ої год. рано., від 2 ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

Іш з 17 намінами ЖЕЛІЗНИЧОЙ

200-літній мушкетер і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, а гваранцією на 20 літ, подвійні мушкетери красю вирі-зани. Ходить без-сумовно точно та спеціально вироб-лений для людей, котрі роблять пра жє-лізничих, і гварантує ся на 20 літ. Не-звичайна вигода. — Ми вишлемо сей годинник на кождо адресу за посилка-тою (С. O. D.) \$5.75 і за зворотом пере-силки, в тим правілеюю, що кождий може його оглянути, і если ему не по-добає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити \$3 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолоч-аний ланцюшок в дармовий — до-дає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Накладом „СВОБОДИ“ вишли Папері Листові

окрашені гарними вінетами і пор-третами наших руских геніїв — Шевченко, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес: „СВОБОДА“
184 Hudson Str., New York, N. Y.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чеська словенська і християнська фірма прапори, гужики, братські відзнаки, шапки та усі річи потрібні для братств в Америці

EMIL BACHMAN
580 So Centre Ave., Chicago Ill.

Письміть по наш великий, 60 сторін числячий каталог, в яким містять ся також сотні позваляних листів від всіх славянських братств в Аме-риці. Письміть до нас по словенські або по руський — як хто уміє. Зна-ємо по руськи читати але відповіда-ти будемо по словенськи.